Ժ· ՏԱՐԻ 2695 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 19 ԱՐԱՑ 4385 26 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1893 20 ՐԷՃԷՊ 1310 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար [illegible]	150
» » [illegible] » »	75
» » [illegible] » »	40
Օտար երկիրներ [illegible]	56
» » [illegible] »	28
Ընտիր թուղթի վրայ [illegible] Տարեկան Օսմ· Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի [illegible] Ղրուշ	50

Խմբագրութենէն ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, ՅՈՒՆ. 26/7 ՓԵՏՐ., 1893

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԿՐՕՆԱՅԻՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ ՇԻՔԱԿՈՅԻ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԻՍԻՆ ՄԷՋ

1893 ՍԵՊՏ. ԻՆ

Լրագրոյս արտաքին լրոց բաժնին մէջ և Շիքակոյէ պարբերաբար մեզ ուղղեալ Թղթակցութեանց շարքին մէջ արդէն ծանուցուած է թէ տարւոյս ամերիկեան համաշխարհային Արուեստահանդիսին նորութեանց մին պիտի ըլլայ կրօնային Համաժողով մը, ուր ամեն կրօնից ներկայացուցիչք, աշխարհական թէ եկեղեցական, պիտի պարզեն իւրաքանչիւրն իւր կրօնին սկզբունքն և դաւանանքն և իւր եկեղեցւոյն կազմակերպութիւնն ու պատմութիւնն, հանդերձ տոհմային յարակից ծանօթութեամբք։

Շատ օտարազգիներ անդամ ընտրուած են «Խորհրդատու Մասնախմբին», և ասկէ զատ կայ «Կազմակերպիչ Յանձնաժողով» մը։

Շրջաբերականին մէջ ըսուած է թէ «Խորհրդատու մասնախմբին անդամ ընտրուած անձերէն կը խնդրուի որ կազմակերպիչ յանձնախմբին յղեն ինչ առաջարկութիւն որ յարմար դատեն այս կրօնային համաժողովներու յայտագրոյն վրայ, ատենաբաններուն վրայ, խօսուելիք նիւթերուն վրայ, և յիշեն թէ խորհրդատու մասնախմբին անդամակցութեան տակաւին զորոնք արժանի կը դատեն, իբրև ձեռնհաս և ներկայացուցիչ անձինք որք կարող ըլլան լոյս տալ։ Սոյն խորհրդատու մասնախումբ պիտի ընդարձակուի այնպէս որ աշխարհի ամեն կրօնները բովանդակէ լիովին։»

Խորհրդատու մասնախմբին անդամոց յատուկ տեղեր պիտի սահմանուին «Կրօնները այս Խորհրդարանին մէջ», և անոնց առջև պիտի արտասանուին սոյն անօրինակ ժողովոյն ներկայանալի բանախօսութիւնք։ Նոյն կրօնական Խորհրդարանին գործօն մասնակցութեան իրաւունք պիտի ունենան խորհրդատու մասնախմբին անդամք միայն, և անոնք որ մասնաւորապէս հրաւիրուին ընդհանուր կազմակերպիչ յանձնաժողովոյն կողմէ, որոյ ձեռքը պիտի գտնուի նոյն մեծ Խորհրդարանին վարչութիւնը։

«Թախանձանօք կը խնդրենք որ անձամբ ներկայ գտնուիք այս Խորհրդարանին։ Բայց ներկայ գտնուիլ կարենաք թէ ոչ, սոյն անդամակցութիւնն ընդունելնիդ կը խնդրենք · զի խորհրդատու մասնախմբիս պիտի անդամակցին անոնք ևս որք կարող չըլլան անձամբ ներկայ գտնուիլ։»

Շիքակոյի Արուեստահանդիսին առթիւ կարգադրեալ Համաժողովք տեղի պիտի ունենան Գեղարուեստից Պալատան մէջ, որ ժողովական երկու մեծ սրահներ պիտի պարունակէ, իւրաքանչիւրն 3,000 հոգի տեղաւորելու չափ, նաև ուրիշ 20 սենեակներ, ամեն մէկուն մէջ 300էն 700 նստարանով։

Կաթոլիկ կրօնի Համաժողովը պիտի սկսի երեքշաբթի, 5 Սեպտ· (Ն· Տ·), 1893։ կրօնից Խորհրդարանը պիտի բացուի 11 Սեպտ·, և պիտի տևէ 17 օր կամ աւելի։ Հիմնագիրը քառեակ հանգամանք պիտի ունենայ։

Մասն Առաջին·— Նոյն Պալատան մեծ սրահներէն միոյն մէջ, պիտի պարզուի թէ աշխարհի զանազան կրօնք իրենց մէջ համակրութեան կա՛մ միութեան և եղբայրական յարաբերութեան ինչպիսի կապեր ունին։

Մասն Երկրորդ·— Պիտի պարզուին իւրաքանչիւր կրօնի հաւատալիք և կատարած գործառնութիւնք կամ աշխատութիւնք յօգուտ մարդկութեան։ Այս նպատակաւ մասնաւոր գումարումներ պիտի ունենան իւրաքանչիւր կրօնի ներկայացուցիչք։

Մասն Երրորդ·— Նոյն Պալատան փոքր սենեակներուն մէջ կէս-պաշտօնական խորհրդակցութիւններ պիտի ըլլան, յորս փափաքողք կարող լինին մանրամասն ծանօթութիւններ ընդունիլ իրենց ուզած կրօնին և եկեղեցւոյն վրայ՝ նորա ներկայացուցիչներէն։

Մասն Չորրորդ·—Ամեն յարանուանութիւնք, կամ ամեն հատուածք իւրաքանչիւր եկեղեցւոյ պիտի ունենան իրենց առանձին համաժողովներն, յորս իրենց յարմար դատած եղանակաւ պիտի պարզեն իրենց մասնաւոր պատմութիւնը, կազմակերպութիւնը, նպատակն և ձեռք բերած արդիւնքն։ Այս յարանուանական կամ դաւանական համաժողովք պիտի տևեն իւրաքանչիւրն իբր մէկ շաբաթ, և այս ամեն գումարումները տեղաւորելու համար, կը հաշուի թէ Շիքակոյի եկեղեցիներէն հարիւր հասը գրաւել պէտք պիտի ըլլայ։

Սոյն չորս հիմնագիրք միանգամայն ի գործ պիտի դրուին կարգաւոր եղանակաւ, կրօնային Համաժողովոյ սահմանեալ ժամանակին մէջ, այնպէս որ անձնիւր դաւանութիւն իւր մասնաւոր համաժողովն ընէ նոյն շաբթուն մէջ իսկ յորում իւր պատուիրակաց ձեռամբ կը ներկայացուի համաշխարհային Խորհրդարանին կրօնից։ Այսինքն՝ մէն մի եկեղեցի կամ դաւանութիւն ո՛ր օրերուն մէջ որ պիտի ներկայացուի միւս ամեն եկեղեցեաց կամ դաւանութեանց պատուիրակներուն, նոյն օրերուն մէջ գումարէ նաև իւր մասնաւոր ժողովն իրեն յատկացեալ սրահին մէջ։ Օրինակի համար, եպիսկոպոսական բողոքական դաւանութեան համաշխարհային ներկայացումը Գեղարուեստից Պալատան մեծ սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ Սեպտ· 20ի չորեքշաբթի օրն, և իւր առանձին համաժողով ալ նոյն շաբթուն մէջ պիտի գումարի մասնաւոր սրահի մէջ։ Միսիոնարական համաժողովք պիտի սկսին հինգշաբթի 28 Սեպտ·ի, որուն պիտի հետևին Աւետարանական Միութեան համաժողովք, և որ ի կարգին։

«Ո՛չ ևս երազ մ'է կրօնից Խորհրդարան մը գումարելու գաղափարն, յորում պատմական մեծ դաւանութեանց ներկայացուցիչք միատեղ բազմին՝ համարձակ եւ եղբայրական խորհրդակցութիւն մ'ընելու մեր ամենուս հոգեկան և բարոյական կենաց վերաբերեալ մեծ խնդրոց և խնդիրներու վրայ։ Այո՛, ճշմարտապէս տիեզերական ժողովոյս ներկայ պիտի ըլլան կրօնային աշխարհի մեծ ճիւղերն։ Օրինակի համար, պուտտայական վարդապետներ պիտի գան Ճաբոնէ և Հնդկաստանէ, հաւանօրէն նաև Սիամէ։ Շինթոյական քահանայապետներէն մին պիտի գայ։ Պերճախօս Մզումտարը պիտի խօսի ի բացատրութիւն յառաջդիմական Հնդկութեան (Հնդիկ կրօնի վերանորոգեալ հատուածը)։ Գրաւոր ճառեր բերել պիտի տրուին նաև հնդիկ կրօնի «ուղղափառ» կոչուած հին դաւանութեան ի ջատագովութիւն։ Չինու կառավարութիւնը գիտնականի մը յանձնեց Կոնֆուկիոսի դաւանութիւնը ներկայացնել։ Պոմպայէ Պարսեր կամ Փարսիներ կը սպասուին՝ այն (արեւապաշտական կամ մոգական) հին դաւանութիւնը պարզելու։ Համաշխարհային Արուեստահանդէսին և Համաժողովոյն առթիւ պատմական կրօնից բազմաթիւ ներկայացուցիչք պիտի գումարին ի Շիքակօ։ Երեւելի քրիստոնեայ միսիոնարք և շատ մը երկիրներու բնիկ Քրիստոնեայք ներկայ պիտի ըլլան, ընդ որս Հնդկաստանի երեւելիներէն ոմանք։ Ամերիկայի, Անգլիոյ և Գերմանիոյ երեւելի գիտնականներէն ոմանք արդէն յանձնառու եղած են բանախօսելու Խորհրդարանիս մէջ։ Ի մէջ հրաւիրելոց որք ընդունած են խորհրդատու մասնախմբիս անդամակցութիւնն և սիրով հաւանութիւն յայտնած են մեր խորհրդոց և առաջարկութեանց, կը յիշենք հետևեալները։

[Հրաւիրագիրը կը սկսի երկար շարք մը աստուածաբաններու, պատմաբաններու, կրօնից պաշտօնեայներու, բանասէրներու, գիտնականներու, զրագէտներու, եւ հանրային մարդերու զանազան կարգէ, որոց մէջէն կ'առնունք հետևեալ անուններն ու մանրամասնութիւնները·]

Պ· Կլատսթոն, հանգուցեալ Լորտ Թէնիսըն, անգլիացի և ամերիկացի կարդինալք, անկլիքան արքեպիսկոպոսք և եպիսկոպոսք, Բրոֆէսոր Ճէյմս Պրայս, Տատապայ Նաւրոճի՝ Փարսի երեսփոխան անգլ· Խորհրդարանին մէջ, Պերլինի Րաբունապետը, Լայբցիկի, Պերլինի, Փէշթայի և Փարիզի Փրոֆէսորներէն ոմանք, Տքթ· Ուօշպըրն, տնօրէն Ռոպերդեան վարժարանի, Քաբուրթալայի (Հնդկաստան) երեւելիներէն Հարնամ Սիլ, Հնդիկ դատաւոր, Հնդիկ Հ· Տարմաբալա Կալկաթացի, Ֆերոզբուրգի գիտնական Մայա Տաս, Հոնկ Քոնկէն Տքթ· Չալմէրս, Բեքինէն նախագահ Մարդին և Տքթ· Պլաճէգ, Պիրմանիայէն Տքթ· Պընքըր, Բրոֆէսոր Պուներու Նանճիյօ, Վեր· Շիպաթա, Վեր· Մօքուրայ Շիմաճի (Ճաբոնցի եկեղեցականք և գիտնականք Թօքիոյէն)· Սիամէ, Հավայիէ, (որ այս օրերս վարչական փոփոխումի մը դրուեցաւ ամերիկեան թեւարկութեան ներքև,) Իսլանտայէ, Արժանթինէ, զանազան տոքթորներ։ Երկար ցուցակ զանազան բողոքական դաւանութեանց ներկայացուցիչներու։ Կրօնային թերթերու խմբագրապետք, Անգլ· ամեն գաղթականութեանց ներկայացուցիչք, ևլն։

* *

Ամենէն աւելի ուշագրաւ է շրջաբերականին հետևեալ վերջաբանը·

«Յանձնաժողովս որ կարգադրած է այս Խորհրդարանի գումարումը՝ կը զգայ թէ մեծ գործ մը ստանձնած է։ Այս ձեռնարկութեան հեղինակները ռահվիրայներ են որք կը մտնեն նոր երկրի մը մէջ, լոյս և իմաստութիւն կը խնդրեն ամեն կողմէ, ամեն աղբիւրէ։ Կարելի եղածին չափ լաւ և օգտակար գործ մը կը բաղձան կատարել, միացնելով զամեն անոնք որք կը հաւատան թէ այսպիսի Համաժողով մը կրնայ ծառայել մարդկութեան ճշմարիտ շահերուն։ Կը փափաքին աւելի խորունկ տեղաւորել մարդկային եղբայրութեան ոգին զանազան դաւանութեանց պատկանող կրօնային մարմնոց մէջ, և նշանակել թէ ո՛յք են գլխաւոր ուղղիչ ճշմարտութիւնք զորս կ'ուսուցանէ իւրաքանչիւր կրօն· մատնանիշ ընել Աստուածպաշտութեան անխորտակելի հիմունքն և պատճառներն որով մարդիկ Անմահութեան կը հաւատան· նիւթապաշտութեան հակառակ գտնուող ոյժն աւելի ևս զօրացնել· քննել իմանալ թէ անձնիւր կրօն ի՛նչ լոյս կրնայ բերել միւսներուն· կրօնի այժմեան դիրքն ու կացութիւնը ճշգիւ նկարագրել· ամեն կողմէ ծանօթութիւն ընդունիլ ներկայ դարուս մեծ հարցերուն վրայ, և աշխարհի ժողովուրդներն աւելի բարեկամացնել իրարու։ Յանձնաժողովս անդամք կը խնդրեն գործակցութիւնն ամեն անոնց որք կը համակրին այս ծրագրի գլխաւոր գծերուն, և պատրաստ են ընդունելու դիտողութիւններն ու թելադրութիւններն ամեն անոնց որք կարծեն թէ այս ծրագիր դեռ ևս կրնայ բարւոքիլ մանր կէտերուն մէջ։»

Յանձնաժողովս ի վերջոյ կ'ըսէ թէ «Ձեր հաւանութիւնն յայտնելով մեր ատենապետին, մեծ շնորհ մ'ըրած կ'ըլլաք նաև եթէ համառօտիւ իմացնէք ձեր հայեացքը կրօնական Համաժողովոյս վրայ, որպէս զի հրատարակենք անոր վերաբերեալ տեղեկագրերուն մէջ և հատորներուն մէջ որք ապա պիտի արձանագրեն այս համախմբութեան պատմութիւնն ու գործառնութիւնները։»

Ի դիմաց Յանձնաժողովոյն ստորագրած է ատենապետ Պ· John Henry Barrow, Chairman General Committee on Religious Congresses· 2957 Indiana Avenue, Chicago, U. S. A. Այս անուան և հասցէին պէտք է ղրկուին պատասխանները։

ՁՄԵՌ ԵՒ ՊՈԼՍՈՅ ԱՂՔԱՏՆԵՐԸ

Հազուադէպ խստութիւն մը կը ցուցնէ այս տարի ձմեռն ի Կ· Պոլիս։ Կարծես թէ Փոքր Ասիոյ ներսերն ենք։ Այս խստութեան անվարժ են Պոլսեցիք, որոց ո՛չ ֆիզիքական կազմուածքն, ո՛չ ալ աղքատ դասերուն մէջ՝ տնտեսական և առտնին կարգադրութիւնք այսպիսի ծանր ձմեռ մը նախատեսած չեն։ Սկիւտարի մէջ ածխավաճառի խանութք դատարկ են· գիւղերէն ածուխ չիջներ, և նաւերուն բերածն հողի և քարի անշահ բաղադրութիւն մ'է, որ շատ ալ սուղ է, հակառակ Քաղաքապետութեան մարդասէր տնօրինութեանց։ Նոյն վիճակ աւելի կամ նուազ զգալի է Պոլսոյ ժողովրդային Թաղերուն մէջ մանաւանդ։ Ձերմակ սաւանն որ կը տարածի մեծ մայրաքաղաքիս վրայ՝ շատ մը ծակ ու ծուկեր յերեւան կը բերէ աղքատ դասակարգին խեղճութեան, ինչպէս նաև բնակարանին մէջ, որոյ հինցած պատուհաններէն, ճաթռտած առաստաղէն ու տարանջատ տախտակամածներուն տակէն փչող հովն եթէ ամառը չէնքին մէջ օդափոխութեան կը նպաստէ, ձմրան այս սաստկութեան մէջ շատ ցուրտ իրականութիւն մը կը դառնայ, ու մտածել կուտայ խեղճ ընտանիքն, որոյ շահու համեստ աղբիւրներն ալ կը ցամքին աւելի կամ նուազ՝ երբ ջերմաչափը զերոյէ վար դեգերիլ կը յամառի շաբաթներով։

Շնորհակալ ըլլալով բարեդէպ նուէրներուն համար զորս այսպիսի պարագայից մէջ կը շռայլէ Ն· Կ· Վեհափառութիւն, պարտին Թաղական Խորհուրդք զգալ թէ ձմրան այս տարապայման խստութիւն իրենց վրայ բացառիկ պարտաւորութիւններ կը դնէ՝ անձամբ և մօտէն քննելու իմանալու իրենց Թաղերուն մէջ գտնուող խղճալեաց պէտքերն որք չեն կրնան աշխատիլ և մուրալու կ'ամչնան։ Պէտք չէ մոռնալ թէ ըստ օրինի և ըստ վաղնջուց սովորութեան՝ Թաղական Խորհրդոյ պարտաւորութիւններէն մին է թաղին տնանկներուն, որբերուն և որբևայրիներուն վիճակին հոգածու ըլլալ։ Հոգ պէտք է տանիլ իմանալու թէ ընձեռեալ նպաստք այս խեղճերուն կը հասնի՞ն, և ի հարկին մասնաւորաց նուէրներով և բացառիկ նպաստներով պէտք է ջանալ զգալի չընելու արդէն մասուցեալ նպաստներուն անբաւականութիւնն, ինչպէս գոհութեամբ կը լսենք թէ Թաղական Խորհուրդք ոմանք ըրած են արդէն։ Եթէ այսպէս շարունակէ, Պատրիարքարանն ևս իւր մասին մարդասիրական պարտաւորութեան բաժին մը պէտք է կատարէ, որպէս զի հայ աղքատներն և պանդխտաց ամենէն խղճալի մասը բոլորովին յուսահատ վիճակի մէջ չանցունեն առաջիկայ Բարեկենդանը։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՌՈՒՍԻԱ·— Ելմտական նախարարը շրջաբերական ղրկեց դրամատուներուն, սեղանաւորներուն և առևտրական տուներուն, սպառնալով թէ Կայսերական Պանքային մէջ իրենց ունեցած հաշիւը փակել պիտի տայ և այլ ևս իրենց հետ ամեն գործառնութիւն դադրեցնել պիտի տայ եթէ Ռուսիայէն դուրս շահադիտութիւն ընեն՝ կամ՝ ընողներուն օգնեն՝ ի վնաս թղթադրամ ռուպլի, որոյ վարկին պահպանման համար ամեն միջոց ի գործ դնել որոշած է նոր նախարարն Ելեւմտից։

—Կայսերական կալուածոց Նախարարն հրամանագիր մը հրատարակեց, որով կը ծանուցանէ թէ յունուարի 16/28էն սկսեալ պէտք է ճշգիւ ի գործ դրուի անցեալ տարի յունիս ամսուն հրատարակեալ օրէնքն, որ Հրէից և ամեն օտարահպատակաց գործառնութիւնները կը սահմանափակէ Ռուսիոյ Նաւթային շահագործութեան մէջ, որ առաւելապէս ռուսահպատակներու սեփականութիւն պէտք է մնայ այսուհետև։ Այս օրէնք գլխաւորապէս Ռոթշիլտներուն դէմ ուղղեալ է, որք եթէ իրենց մնար՝ բոլորովին պիտի իւրացնէին կովկասեան հարստութեան այս նշանաւոր աղբիւրը։

ՍԵՐՊԻՈՅ կրթական նախարարը Փեթերսպուրկի կրթական նախարարին դիմեց՝ խնդրելով որ ռուս լեզուի և գրականութեան հմուտ փորձառու դասատուներ նշանակէ՝ ի գործ դնելու համար սերպ կառավարութեան որոշումն, որուն համեմատ ռուս լեզուի և գրականութեան ուսումը պարտաւորիչ եղած է Սերպիոյ միջնակարգ և բարձրագոյն վարժարանաց մէջ։

ԲԱՆԱՄԱ Ց'ԱՄԵՐԻԿԱ·—Անցեալ օրուան տուած լուրերնիս կը հաստատուի։ Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Միացեալ Նահանգաց Երեսփ· Ժողովոյ նախագահը քննիչ մասնախումբ մը կազմած է, ստուգելու համար թէ իրա՞ւ է որ Բանամայի Ընկերութեան կողմէ ղրկուած գումարներ կան որք Միացեալ Նահանգաց մէջ գործածուեր են իբրև կաշառք։

ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒԾՈՒՄ Ց'ԻՏԱԼԻԱ·—Իտալեան ազատական նախարարութիւնն Պ· Ճոլիդդիի՝ իւր դատական նախարար Պ· Պոնաչիի բերնով յայտարարեց Երեսփ· Ժողովոյ թէ Իտալիոյ մէջ ամուսնալուծման օրէնք հաստատելու համար Պ· Վիլլայի առաջարկութիւնն անդէպ կը նկատէ և չի կրնար ընդունիլ։ Խորհրդարանն առաջարկն յղած է յանձնախմբի մը, որոյ վճիռն ևս մերժողական պիտի ըլլայ։ Երբ նոյն իսկ Իտալացիք, որոց մէջ պապական զգացումն այնքան չափաւորուած է 1871 էն ի վեր, ամուսնալուծման օրէնքն անդէպ և անընդունելի կը գտնեն իրենց համար և ազատական նախարարութեան մը բերնով այսպէս կը հռչակեն, յայտնի կ'երևի թէ այս կարգի խնդիրներ ո՛րչափ շրջահայեցութեամբ պէտք է փաստաբանուին նուազ տրամադիր հասարակութեանց մէջ։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ·— Պերլինի Թակպլաթ լրագիրը տարօրինակ լուրեր կուտայ Փարիզէ։ Ֆրանսական կառավարութիւնը Պանք տը Ֆռանսէն 235 միլիոն Ֆր·ի գումար առեր է, փոխ տալու համար ռուս կառավարութեան։ Հակառակ այս դրամական ձեռնտուութեան, Փարիզի և Փեթերսպուրկի միջև յարաբերութիւնք առաջուան չափ սիրալիր չեն եղեր, և ֆրանսացի պետական մարդիկ ոմանք, ընդ որս Պ· Քոնսդան, Գերմանիոյ հետ նիզակակցութիւն մը շահաւոր կը գտնեն եղեր Ֆրանսայի համար։

ՊՈՆԱԲԱՐԴԵԱՆ կուսակցութիւնը փորձեր է Լոնտոնի մէջ հինգ միլիոն Ֆր·ի փոխառութիւն մը կնքել, ի յաջողութիւն առաջիկայ երեսփոխանական ընտրութեանց պայքարին։ Պոնաբարդեանք 5 առ հարիւր տոկոս պիտի տան, և մայր գումարին կրկինը պիտի ընդունի անգլ· դրամատէրն եթէ այս խորհրդարանական կուսակցութիւն յաջողի։

ԲԱՆԱՄԱՅԻ դատաստանին 12րդ նիստին մէջ, վեց օր յառաջ, նախագահն յիշեցուց թէ ամբաստանեալներէն Պ· Քոթիւ, զոր կը պաշտպանէր Պ· Մարդինի, խիղճ չէ ըրած Սակարանի մէջ խաղալ Բանամայի Թուղթերուն վրայ, ինք իբրև Վարչական Խորհրդոյ անդամ գործին ամեն գաղտնեաց տեղեակ ըլլալով։ Պ· Քոթիւ կը գործէր Օպէրնտորֆէր հրեայ սեղանաւորին ձեռամբ։ — Նոյն նստին մէջ փաստաբան Պ· Վալտէք Ռուսօ, երբեմն ներքին գործոց նախարար, պաշտպանեց զՊ· Էյֆէլ, որ՝ ինչպէս կը յիշուի՝ 73 միլիոնին մէջէն 33 միլիոնը շա-

---

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (63)

Է· ՌԻՇՊՈՒՐԿ ԵՒ Է· ԼԻՕՆԷ

ՓԱՐԻԶԻ ԴԻՒՑԱԶՆՈՒՀԻՔ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՀՐԵՇՏԱԿ ԵՒ ՍԱՏԱՆԱՅ

Այս խօսքեր մանկամարդ աղջկան խելքը գլուխը բերին։

Մտածելով որ պահ մը մոռցած էր իր զաւակը մարդու մը համար, զգաց որ դէմքը շիկնեցաւ։

Ի՛նչ, իր սէրն այնքան զօրութիւն և ազդեցութի՞ւն ունէր . . . ։ Զգաց թէ որքան խորին էր այն։ Բայց իրեն համար ուրախութիւն մը, ապագային երջանկութեան յոյս մը չունենալէ զատ անոր մէջ, այս զգացում, հակառակ իր մաքրութեան, անողորմ տառապանքներ ու անձկութիւններ միայն կը խոստանար իրեն։

Ի՛նչ զգացումներ կրնար ներշնչել։

Կարեկցութիւն, յարգանք, բարեկամութիւն, ոչինչ աւելի։

Հակառակ իր մաքրութեան, հակառակ իր առաքինութեան, կը զգար որ յանցական ամօթի ենթակայ է։

Իրեն և պարկեշտ մարդու մը սիրոյն միջև անանցանելի պատուար մը կը կանգնէր։

Մէկ բանի միայն կրնար ապաւինիլ· մայրական սիրոյ։ Իր զաւակը, կենդանի վկայ իր անդարմանելի դժբախտութեան, սէր կուզէր իրմէ· անոր զոհելու էր իր կեանքը։ Իր աղջիկն էր, ոճրին պտուղը, որ կրնար ուժ, քաջութիւն, համակամութիւն տալ իրեն։ Տարօրինա՜կ ճակատագիր։

Իբր թէ Աստուած ուզէր պատժել զայն՝ պահ մը տարակուսած ըլլալուն իր արդարութեանը վրայ, նոր փորձութիւն մըն ալ կը վերապահէր անոր։

Երբ, իր եղբօր հետ, կրօնաւորուհին ներկայացաւ ետ առնելու իր աղջիկը, մանկուհին անկողինն էր։ Քանի մը ամսէ ի վեր յամր ջերմ մը կը սպառէր խեղճ պզտիկը։

Մինինիկ և ազազուն արարած մըն էր, անշարժ, անկամ, տարտամ նայուածքով, մարած իմացականութեամբ, տեսակ մը ինքնաշարժ մեքենայ որ օտար կամքի մը դրդումովը կը գործէր և ուրիշին մտածումովը միայն կը խորհէր։

Հինգ տարիէ ի վեր կը գտնուէր երրորդ կարգի այդ գիշերօթիկ վարժարանին մէջ, հոն ապրած և մեծցած էր առանց երբէք ընդունելու բարեկամի մը այցելութիւնը, առանց երբէք ընդունելու փայփայանք մը որ հասկցունէ իրեն թէ մէկը կայ իր վրայ հոգ տանող։

Երբէք դուրս չէր ելած։ Արձակուրդի ատեն առանձին կը մնար։ Իր վարժուհիներուն նկատմամբ կարեկցութեան, իսկ իր մատաղատի ընկերուհիներուն նկատմամբ անողորմ ծաղրաբանութեան առարկայ, անխնամ բուսած էր այն տարաշխարհիկ տունկերուն պէս որ, անբեր հողի մը վրայ փոխադրուելով, կը մեռնին՝ տակաւին ապրելէ չզգացած։

Ամեն տարի, իր թոշակ կանխիկ կը վճարուէր կանոնաւորապէս։ Այս բան անշուշտ պահպանած էր զինքը վարժուհիներուն հակակրութենէն։

Մարդ մը, զոր այդ պարագային միայն կը տեսնէին, կը ներկայանար։ Իրեն կը բերէին մանկուհին, իբր թէ ցուցնելու համար որ կ'ապրէր։ Տարօրինակ կերպով կը նայէր պզտիկին, որ վախ կը զգար։ Կը վճարէր և կը մեկնէր։

Պարթոլոմէօս էր այս մարդը։ Երբէք չէր համբուրած իր աղջիկը։ Անտարբերութի՞ւն էր թէ խղճահարութիւն։ Ոչ ոք կրնար ըսել, ոչ իսկ ինքը, գուցէ։

—Այս աղջիկը որբ է, ըսած էր վարժուհիին, իր ընտանիքը երբէք չտեսնելու պարտաւորուած է։ Անունը Լէօնա է։ Միայն ինձ և իմ ձեռքէս ելած հրամանագիր մը բերողին պիտի յանձնէք։

Վարժուհին խոնարհած էր և ամեն բան վերջացած։

Ֆերնանտ ցուցուց Պարթօլոմէօսին խլած հրամանագիրն և առաւ իր աղջիկը։

Այսուհետեւ, իր կեանքը նպատակ մը պիտի ունենար· առողջացնել իր աղջիկը խնամքներով և գգուանքներով, և զարթուցանել ի նա զգացում և մտածում· մեծ և ազնիւ գործ, զոր կը խոստանար կատարել ամեն զոհողութիւն ընելով։

Ցաւոյ, կը մտածէր թէ, իր մայրական սէր պիտի յաջողէր խեղդելու այն դժբախտ, անծիր, սպառնալից կիրքը որ այնքան տեղ կը գրաւէր իր սիրտին մէջ։

Յաջորդ օրն իսկ բոլոր Փարիզի մէջ իմացուեցաւ Ջիթելլայի տունն եղածները։

Դիմակաւոր պարահանդէսի մը մէջտեղ Մարսէլին ըրած յայտարարութիւնը բացառիկ տարօրինակութեան հանգամանք մը ունէր։ Դէպքը մեծ աղմուկ հանեց անգործներու դասուն մէջ, այն խաւերուն մէջ ուր կը շարժին բոլոր ազնուապետականները, ազնուապետականներ՝ անունով, տաղանդով, հարստութեամբ, համբաւով։

Շատ մանկամարդ աղջիկներ նախանձեցան Ջիթելլային վրայ, որ առանց անունի, առանց հարստութեան, առանց ընտանիքի ըլլալով հանդերձ իրեն ամուսին կ'ընդունէր մարդ մը զոր եթէ ամենէն ազնուական, ամենէն հպարտ, ամենէն օժտեալ կինն ալ առնէր, երջանիկ պիտի համարէր ինքզինքը։

Շատ մեծ ընտանիքներ կը տեսնէին նուաղիլն այն զերդ յոյսին թէ կրնան ազգականութիւն հաստատել այս ազնուականին հետ։ Շատ մեծ տիկիններ, որոց անտարբեր չէր այս կատարելագործեալ քաւալիէն, նախանձ զգացին այս պարզ արուեստագէտուհիին դէմ։

Ամեն մարդ ուզեց մանրամասնօրէն գիտնալ այս վիպային դէպքը։ Անոնք որ ականատես ըլլալու բարեբախտութիւնն էին ունեցած, փութկոտութեամբ կը փնտռուէին։ Իրենց պատմութիւն արտակարգ յաջողութիւն կը ստանար։

Ի՞նչ պիտի ըլլար եթէ գիտնային տ'Օրքային մենամարտը։

Եթէ, ի սկզբան, այն անհեթեթ զգացումին պատճառաւ որ գրեթէ միշտ կարծել կուտայ կինոջ մը թէ իրմէ կապուած կ'ըլլայ այն սէրը զոր մարդ մը կը շնորհէ ուրիշի մը, շատ կիներ նախանձեցան Ջիթելլային, վեհանձն հակազդեցութիւն մը չուշացաւ յառաջ գալ ի նպաստ իրեն։

Արդէն շնորհագեղ արուեստագէտուհին անպատճառ օգուտ պիտի քաղէր իր անարատ համբաւէն, իր պարկեշտութենէն։

Ամենէն պատուաւոր ընտանիքները, որք կը ճանչնային զայն միմիայն իբր արուեստագէտ, ուզեցին իրենց բարձր յարգանքին հաւաստիքը տալ անոր և միանգամայն դրուատել Պառնեի դերակոմսին ասպետական վեհանձնութիւնը։

Այս պատմութիւն, այս սրտաշարժ տռամ, որ այնքան կը նմանէր վիպասանութեան մը, կրքոտեց բարձր դասու կիները և ասիկա անոր համար աւելի սաստկաբար որովհետև կը զգային որ մէկ մասը միայն գիտէին այս երկու արարածներուն գաղտնիքին, որք օրուան դիւցազունն էին եղած։

Իրենց ընդունած հրաւէրները չունէին այն սնոտի քաղաքավարութեան հանգամանքը որ շատ անգամ անոնց ամեն արժէքը կը կորսէ· ընդհակառակն անոնք կը բուրէին փաղաքշիչ մեծարանքի մը անուշ հոտը, որ հրապոյրէ զուրկ չէր մանկամարդ աղջկան համար։

Չէին գրեր իրեն, անձամբ կուգային կ'աղաչէին։ Մայրերը կը ներկայանային իրենց աղջիկներուն հետ և կը խնդրէին արուեստագէտուհիին բարեկամութիւնը։

Յարգելի այրի տիկիններ, որք դերակոմսը կը պատուէին իրենց համարումով, եկան ձեռք կարկառեցին մանկամարդ հարսնցուին։

Երկար ատենէ ի վեր, գլխաւոր սրահները բացուած էին Մարսէլին։ Կենցաղասէրի և սկեպտիկի համբաւը զոր կամովին շինած էր և զոր իր բարեկամները տարածած էին, քանի մը խստակեաց տուներէ միայն հեռացուցած էր զինքը, և այս ալ լոկ պարզ ձեւակերպութեան խնդիր մըն էր։

Սակայն, հակառակ այս փութկոտութեան որուն վրայ պիտի նախանձէին ամենէն աւելի փնտռուող կիներն իսկ, Ջիթելլա պարտք համարեց ամենամեծ վերապահում ցուցնել։ Իր նոր վիճակն այդպէս կը պահանջէր։

—Սիրելիս, ըսած էր իրեն Մարսէլ, դուն ա՛լ Ջիթելլան չես, տաղանդաւոր երաժշտուհին, այլ տ'Ակիլէա կոմսին նշանածը։ Գիտես թէ ի՛նչ բարձր համարում ունիմ արժանաւոր արուեստագէտներու վրայ, գիտես իմ պաշտումս արուեստի վրայ, դուն գիտես իմ պաշտումս արուեստի համար· ուրեմն քու համակրութիւնդ բնաւ վիրաւորուելու չէ այն փափագէն զոր պիտի յայտնեմ քեզ· կը հաւատաս ըսածիս, այնպէս չէ՞։

—Կը հաւատամ քեզ։

—Լաւ, պատշաճ կ'երեւայ ինձ որ ա՛լ դադրիս տաղանդովդ ապրելէ։

(Շարունակելի)

հած է։ Պ. Էյֆէլ իւր ծառայութիւնը չէ տրաջարկեր Ընկերութեան, այլ Ընկերութիւնը գացեր թախանձեր է անոր, նոյն պահուն ուր աքանչելի շինութեամբք մեծ համբաւ շահած էր Էյֆէլ։ Այս ճարտարագէտ գործին ամբողջութիւնն ստանձնած ըլլալով, շահն ու վնասն իրեն կը վերաբերէր։

Արդէն, հաշուեյարդարին հետ հաշուի նստած, պատշաճ գումար մը եռ տուած և անդորրագիր ընդունած է։ Ալ ի՞նչ կ'ուզէք իրմէ և ո՞ր մեծ ձեռնարկ կրնայ յաջողիլ եթէ յանդուգն անձերուն պարկեշտ շահու հաւանականութիւն մը չընծայուի։ Պէ՞տք է միթէ որ հանրութեան մէջ զրպարտութիւնը նոր ոյժ մը դառնայ՝ սոյնպիսի մարդիկ վար զարնելու համար։ Պ. Վալտէք Ռուսոյի ճառն աւելի ճարտար քան համոզիչ թուեր է։—Խորհրդարանի քննիչ յանձնաժողովն ալ համոզուած գոյացուցեր է թէ Բանամայի շինութեանց պայմանագիրք և նիւթեղինաց մատակարարք 77 միլիոն ֆր. զուտ շահ մ'ըրած են։

ԲԱՆԱՄԱՅԻՆ (Panamino) **ՑՈՅՑԱԼԻՍ.**—Ինչպէս մեր Հեռագրաց բաժնին մէջ համառօտիւ ծանուցուած էր անցեալ օր, Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովոյ Փետր. 1ի նստին մէջ նախագահը՝ մեծական լռութեան մը մէջտեղ հաղորդեց թէ ընդհանուր դատախազն արտօնութիւն կը խնդրէ դատի ենթարկելու զՊ. Ռոցցօ տէ Մէրպի երեսփոխանն Ուէճիոյի ի Քալապրիա. զի ամբաստանեալ է Պանքա Ռոմանայէն 400,000 ֆր. ընդունելուն համար, իբրեւ տեղեկաբեր օրինագծի մը՝ Պանքաներու միջեւ պանքտոններու փոխանակութեան վրայ։ Ընդհանուր դատախազն իւր գրով կը յայտնէ թէ յիշեալ Պանքայի տնօրէն Պ. Թանլոնկօ, որ բանտարկեալ է, մեծ գումարներ վատնած էր փութացնելու համար նոյն օրինագծի քուէարկումն, որ յոյժ շահաւոր էր իրեն։ 1891 Յունիս 30 ի օրէնքն է այս, որ գրէթէ բոլորովին կը ջնջէ պանքտոններու պարտաւորիչ փոխանակումը պանքտոն հանելու արտօնեալ Պանքայից միջեւ։ Պանքա Ռումանայէն գրաւեալ թուղթեր կը հաստատեն թէ 1888 էն մինչեւ 1891 Պ. Մէրպի 400 հազար ֆր. է աւելի ընդունած է Պանքայէն։ Այս երեսփոխան ամբաստանեալ է նախ իբրեւ կաշառակեր, յետոյ իբրեւ խաբեբայ, Խորհրդարանին մէջ չունեցած մեկ իշխանութիւնն իրեն վերագրելով Պանքայի տնօրէնութենէն մեծաքանակ դրամ շորթած ըլլալուն համար։ Պ. Մէրպի դատական իշխանութեան պիտի յանձնուի։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Երուսաղեմէն կը գրեն թէ Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքը Ծննդեան տօնին օրը Պատարագ մատուցեր է Ս. Ցակոբայ տաճարին մէջ և օրուան տօնին վրայ քարոզ խօսեր է։ Եկեղեցական արարողութիւններէ ետք, Ն. Ամենապատուութեան հանդիսական թափորով Պատրիարքարանի մեծ դահլիճն ելեր և անդ հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ ըրեր է վասն կենաց և արեւշատութեան Վեհ. Սուլթանին, մաղթելով Ն. Կ. Վեհափառութեան շնորհները զորս ամեն հպատակներ կը վայելեն անխտիր։ Սրահին մէջ համախմբուած խուռն բազմութիւն մը ձայնակցեր է այս բարեմաղթութեանց։

* * *

Ազգ. Պատրիարքարանի մարդահամարի պաշտօնէութիւնը ձեռնարկած է պատրաստել անցեալ տարուան մարտէն մինչեւ դեկտեմբեր վերջ մայրաքաղաքիս և արուարձանաց մէջ պատահած ծննդոց ու մահերու վիճակագրութիւնն։ Այդ առթիւ գրուած էր թաղական խորհրդոց որ փութով ուղարկեն իւրաքանչիւր թաղի նոյն ժամանակամիջոցի վիճակագրութիւնը։ Արդ, թաղական խորհրդոց շատերը տակաւին պատասխանած չըլլալով Պատրիարքարանի հրաւէրին, կրկին անգամ պիտի գրուի իրենց։ Յուսալի է որ թաղական խորհուրդք առանց այդ երկրորդ հրաւէրին սպասելու՝ կը փութան ժամանակին ղրկել իրենց թաղի վիճակագրութիւնը, դիւրացնելու համար ընդհանուր վիճակագրութեան պատրաստութիւնը։

* * *

Քաղաքական ժողովը տեղեկանալով որ Գանիլլիի եկեղեցւոյ թաղական խորհուրդը կազմալուծեալ վիճակի մէջ է, յանձնարարած էր Պատրիարքական Գեր. փոխանորդ Հօր՝ ստուգել թաղական խորհրդոյ կացութիւնն և պէտք եղածն ի գործ դնել։ Ն. Գերապատուութիւն տեղեկագրած է որ Բարսեղ էֆէնտի Ղազարոսեանի յանձնուի, որպէս զի իրեն ընկերներ առնելով՝ առժամեայ թաղական խորհուրդ մը կազմէ։

* * *

Ս. ՓՐԿՉԻ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ս. Փրկչի Ազգ. Հիւանդանոցի մէջ՝ 1891 և 1892 տարիներու՝ վախճանեալ անձանց միամեայ վիճակագրական ցուցակը։

1891 Վախճանեալք	
Տասնեւմէկ ամսուան մէջ	335
Դեկտեմբեր ,, ,,	40
	375
Դարմանեալք	
Մէկ տարուան մէջ	2955
1892 Վախճանեալք	
Տասնեւմէկ ամսուան մէջ	317
Դեկտեմբեր ,, ,,	30
	347
Դարմանեալք	
Մէկ տարուան մէջ	2954

ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՍԻՆՕԴԻ՝

Ս. Էջմիածնայ Արարատ ամսագրի դեկտեմբերի թիւէն կը քաղենք հետեւեալներն որք հրատարակուած են ի շարս Սինօդի Պաշտօնական Օրագրութեանց։

Սինօդը պատուիրեց Երեւանի Կոնսիստորիային թոյլ տալ Հին Նախիջեւանցի Պ. Աւագ Տէրունեանի պսակը Փուեցի Զանազան Յարութիւնեանի վրայ, Աղբաշ գիւղացի այրի Գէորգ Աստուածատրեանին Շուշան Սայադեանի վրայ խնամիական 5րդ աստիճանի։

—Սինօդը հրամայեց Տաթեւի վանքի վանահայր և վիճակի յաջորդ Արժ. Անանիա վարդապետ Համազասպեանցին նշանակել անդամ Տփխիսի Կոնսիստորիայի, վանահայր Ս. Սարգիս վանքի և կառավարիչ Մ. Աթոռի կալուածներին։ Արժ. Համազասպ վարդապետ Համազասպեանցին— յաջորդ Ախալցխայի—և Ախալցխայի յաջորդ Արժ. Յովհաննէս վարդապետ Շիրակունուն—վանահայր և յաջորդ Տաթեւի։

—Շուշեցի այժմ Վլադիկաւկազ բնակող Սարգիս բէգ Արքեպիսկոպոսեանցն յղնուն Ամենապատիւ Տէր Տեղակալի եւ Նորին Բարձր Սրբազնութիւնից մակագրուած և յանձնուած Սինօդի տնօրէնութեան խնդրի հետ մատուցանելով երեք վկայականներ, խնդրում է խզել իւր դստեր Մարթայի ամուսնութեան կապը իւր ամուսնուց—Սամուէլ Յովհաննէսեանից եւ թոյլ տալ նոր ամուսնութեան, յիշեալ Յովհաննիսեանի տասը տարի անյայտ բացակայութեան պատճառաւ։ Վաւերական վկայականներից երեւում է, որ աղերսատուն ծնուած է 1867 եւ ամուսնացած 1883, և որի ամուսինը լինելով այր դատարկաշրջիկ և թողնելով իւր կինը հօր տանը՝ ինքն աստանդական կեանք է վարում, 1885 թուին իւր բնակութեան տեղից հեռանալով գտնուում է անյայտութեան մէջ։ Սինօդը պատուիրեց Աստրախանի Կոնսիստորիային անել օրինաւորման տնօրէնութիւն ի խնդիր լինելու անյայտացած Յովհաննիսեանին և հետեւանքի մասին յայտնել Սինօդին։

—Երեւանի Հայոց Կոնսիստորիայի եւ յայտարարութեանց համեմատ Սինօդը թոյլ տուեց մտնել ամուսնութեան խնամիական 5րդ աստիճանի Գեօզլուեցի Խանլոյ Սեւրոլեանին Ռոկինչա Գալստեանի հետ, Հարաւ գիւղացի Գրիգոր Ալլահվերդեանցին Սոնա Տէր Գրիգորեանցի հետ, Տփխիսի Կոնսիստորիայի յայտարարութեանց համեմատ՝ Կողբեցի Նիկողայոս Միրզջանեանցին Թամար Աւետիքեանցի հետ, Ղզլխոթանցի Աստուածատուր Ցախլբեանցին Նատալիա Սարգսեանի հետ, Սիմէօն Գուլքանեանցին Խաթուն Ղազարեանցի հետ։

—Սահակ Աբեղայ Ամատունին Սինօդի հրամանով գնալով Սեւան և կատարելով վանանոր ընտրութիւնն, նոյնպէս վերահասու լինելով մենաստանի բոլոր գործառնութեանց և կազմելով մենաստանի ձեռագիր և տպագիր գրեանց կանոնաւոր ցուցակ, իւր նկատողութիւնը կազմած ցուցակների հետ մատուցանում է Սինօդին որ Գալուստ վարդապետ Այվազեանցին արձակելով վանահայրութեան պաշտօնից, կարգեց վանահայր Գրիգոր վարդապետ Տ. Գրիգորեանցին՝ տալով նորան օգնական Խորէն Աբեղայ Մխիթարեանցին, պատուիրելով սիրաշաղկապ հոգւով գործել և հետամուտ լինել հանրահռչակ մենաստանի օգտին և շահերին. հսկել բոլոր պաշտօնավարներին և վանուց կալուածներին, միմեանց խորհրդակցութեամբ անել անհրաժեշտ ծախսերը՝ արձանագրելով իսկոյն տումարի մէջ, նոյնպէս մուտքը և այլ նուիրաբերութիւնները։ Դրամները և արժէթղթերը պահել երկաթեայ սնտուկի մէջ, և դնել եկեղեցու խորանը, բանալին պահելով օգնական վարդապետը, կնիքը վանահայրը. պահանջել Վահան քահանայ Վաչէեանից Սեւանի գրադարանից ստացած Պատմութիւն երից ժողովոյ ձեռագիրները, որ ուղարկէ Սինօդին։ Այլեւ Սինօդի օրագրի քաղուածը հինգ ցուցակների հետ—անշարժ կալուածների, զարդուց, անօթոց, կահկարասեաց ձեռագիր և տպագիր գրեանց, որ պատրաստել է Արժ. Սահակ Աբեղայ Ամատունին, տալ տնտեսական մասին Սինօդի. կազմել ելեւմտից տումարներ եւ ցուցակների պատճէնի հետ ուղարկել վանահօրն գործադրելու։

—Ս. Էջմիածնի Վանական վարչութեան յայտարարութեան համեմատ, Սինօդը հրամայեց Մայր Աթոռի Գանձապահին տալ Մայր Աթոռի և Ճեմարանի ծախուց համար յընթացս Նոյեմբեր ամսի 8000 րուբլի, որ անցեալ տասն ամսուայ ընթացքում ստացած 86000 ռուբլու հետ կանէ 94000 ռուբլի։ Եւ 10,000 ռուբլի միաբանաց սենեակների շինութեան համար, որ անցեալ ամիսների ընթացքում ստացած 26,000 րուբլու հետ կանէ 36,000 րուբլի։

—Աղէքսանդրապոլցի Գէորգ Նալբանդեանցը չունենալով դպրոցական ուսումն՝ Սինօդի շրջաբերական հրամանի համեմատ, նորա հոգեւորականութեան մէջ մտնելու ու սարկաւագ ձեռնադրուելու գործը կարճել։

Կը խնդրենք մեր բոլոր թղթակիցներէն ու աշխատակիցներէն որ հրատարակութեան համար ղրկուած յօդուածներն ու նամակները թղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանական դիւրութեան համար։

Օտարին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Պրուսայի Նահանգին Աշիրէթ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Սիւլէյման Բէյաֆ պէյ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ.— Տըպագրական Տեսչութիւնը նկատելով որ Նէօլոյ՝ լրագիրը ճշմարտութեան և կանոնաց հակառակ ընթացից մէջ գտնուած է, բացարձակ կերպիւ ծանուցած է արտօնատիրոջը որ եթէ իւր այդ ընթացքը կրկնէ՝ իրեն նկատմամբ խիստ պատիժներ ի գործ պիտի դրուին։

Ի ՆԱՑՍ. ՊԱԼԱՏ—Բարձր. Սպարապետն և Ներքին գործոց Վսեմ. Նախարարն երէկ կայս. պալատ երթալով ստացան Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

ՄԱԼԻԹԷԻ մէջ կազմեալ յանձնաժողով մը երէկ նիստ գումարուեցաւ ընդ նախագահութեամբ Վսեմ. Նախարարին և ելմտական խնդրոց վրայ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ԵՊԱՐՔՈՍԱԿԱՆ խորհրդական Վսեմ. Թէվֆիք պէյ ապաքինած ըլլալով երէկ իւր պաշտօնատեղին գնաց։

ԿՐԹԱԿԱՆ Նախարարութեան պաշտօնատան մէջ վիճակագրական դիւան մը հաստատուած է։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ժողովոյ անդամներէն Խայրէտտին պէյ, որ Փարիզ երթալով իբրեւ ներկայացուցիչ կայս. կառավարութեան ներկայ գտնուած էր Բասթէօրի եօթանասնամեայ յոբելեանին, ընդարձակ ծրագիր մը պատրաստելով մատուցած է զինուորական վարժարանայ ընդհանուր վերատեսուչ Զէքի փաշայի։

ՀԱՑԿԵՐՈՅԹ.— Շուէտական դեսպանն ու դեսպանուհին շաբաթ իրիկուն հացկերոյթ մը տուին, որուն ներկայ գտնուեցան գերմանական, ֆրանսական, հոլանտական և սպանիական դեսպանք ու դեսպանուհիք, Բ. Դրան արտաքին թղթակցութեանց ընդհ. քարտուղար Նուրի պէյ, Հօպէ փաշա և տիկինը և այլ հրաւիրեալք։ Սեղանէն յետոյ երեկոյթ մը տրուեցաւ։

ՏՕՔԹ. ՎՈՒՋԻՆՕ, հանրածանօթ մանկաբարձը, մեռաւ երէկ իր բնակարանին մէջ, ի Բերա, ի հասակի 64 ամաց։ Յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի այսօր։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդն, որուն յանձնուած էր քննել՝ Միլքիյէ վարժարանի երկրորդական ճիւղի նորահաստատ չորրորդ դասարանին ուսուցչաց յատկանալի ամսաթոշակաց, ինչպէս նաեւ Սուլթանիյէ վարժարանի ուսուցչաց ամսաթոշակի յաւելման խնդիրը, յարմար դատած է որ, ըստ առաջարկութեան Կրթական Նախարարութեան, այդ երկու վարժարանաց ծախուց համար առաջարկուած յաւելումն ընդունուի։

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ.—Նիքօլաքի Նորկիատիս անուն մարդ մը ծրագիր մը մատուցանելով Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին՝ ինչ ինչ միջոցներ առաջարկած է մայրաքաղաքիս մէջ գտնուած արհեստաւորաց վիճակը բարուոքելու և անոնց ապագան ապահովելու համար։ Այդ ծրագիր յանձնուած է Պետական Խորհրդոյ ի քննութիւն։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Հեռագրական տեղեկութեանց համաձայն, կ'րսէ Հաքիգաթ, անցեալ հինգշաբթի օր Գարահիսարը Շարքիյէն դէպ ի Կ. Պոլիս ուղեւորող երկու ուղեւորաց վրայ մէկ քանի չարագործներ յարձակելով ուղեւորաց միոյն, որ դրամատան պաշտօնեայ էր, վրան գտնուած ութ հարիւր ոսկին և միւսին, որ վաճառական մ'էր, հինգ հարիւր ոսկին յափշտակելով փախեր են։ Երկրորդ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ տեղական կառավարութեան պաշտօնեայք ինչ ինչ տապացոյցներու վրայ այդ չարագործներէ երեքը ձերբակալեր են։ Զեհնհաս իշխանութիւնն իմանալով այդ դէպքը, հրաման ղրկած է որոց որ անկ է անպատճառ ձերբակալել այդ չարագործները։

ԱՂՔԱՏԱՑ ածուխ, վերմակ և այլն բաշխելու համար կազմեալ յանձնաժողովոյ կողմէ կարգեալ պաշտօնեայք այսօր ածուխ, վերմակ, խըրդա, ֆանելայ և զուլպա պիտի բաշխեն Օրթաքէօյի, Գուրուչէշմէի ինչպէս նաեւ Էյուպի ու Սամաթիոյ շրջակայքը բնակող աղքատաց։

ԳԱՍԹԱՄՈՒՆԻԻ մէջ եւս այս տարի սաստիկ ձմեռ կ'ընէ։ Այս շաբթու ջերմաչափը զերոյէն վար մինչեւ 16 աստիճան իջեր է։ Ճամբաները ձիւնին առատութենէն գոցուած ըլլալով, կուսակալը հրաման ղրկեր է որոց որ անկ է որպէս զի հարկ եղած աշխատութիւնք կատարուելով բանան զայնս։ Բէնդըրլի մօտ վեց մարդեր ձիւնին տակ մնալով սառեր են։

ԷՆԿԻՒՐԻԻ կառախումբն, որ ձիւնին առատութեան պատճառաւ ի Կէյվէ կ'սպասէր, երէկ առաւօտ կրցաւ Հայտար-Փաշա ժամանել։

ԶՄԻՒՌՆԻԱՅ մէջ այս տարի խաղողի բերքին հասոյթը մէկ միլիոն հարիւր հազար ոսկւոյ հասած է։

ԿԱՐԻՆԷՆ կը գրեն առ «Մշակ» թէ յունվար 9ին Կարնոյ քաղաքին մէջ կալուածատրոց դիւանի քարտուղարներէն Ճելալ պէյ խեղդամահ եղած և մարմինը Գումբէ Տէրէ անուն տեղը նետուեր է։ Մէկ քանի անձեր թէեւ ձերբակալուեր են, սակայն բուն իսկ ոճրագործը տակաւին երեւան հանուած չէ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ «Ալիանս Ֆրանսէզ».—Ֆրանսական Միութեան Կ. Պոլսոյ ճիւղին ընդհ. ժողովն գումարուեցաւ այս կիրակի օր Ֆրանսական դեսպանատան մէջ, ընդ նախագահութեամբ դեսպան Պ. Քանպօնի որ մին է ընկերութեան հիմնադիրներէն։ Հակառակ ձիւնալից օդին, ներկայ էին բազմաթիւ անդամներ և անդամուհիներ։ Ատենապետը, Պառոն տը Վանտէօվռ, տեղեկութիւններ հաղորդելով ընկերութեան յառաջդիմութեանցը վրայ, գիտել տուաւ թէ ֆրանսացիներ և լատիններ՝ այսինքն կաթոլիկ տարրը միայն կ'անդամակցի ընկերութեան և թէ Կ. Պոլսոյ ուրիշ հասարակութիւնք հեռի կը մնան անկից։ Պէտք չէ, ըսաւ, կաթոլիկ հաստատութեան մը հանգամանքն ընծայել այս ընկերութեան, որուն նպատակն է ֆրանսերէն լեզուի ծաւալումն, և հրաւիրեց ներկայ անդամներն որ ամեն ազգէ անդամներ գտնելու աշխատին։ Ի պատասխանի, Բախխարի պէյ յայտարարեց թէ ինք կատարելապէս համամիտ է Ատենապետին տեսութեանց և թէ իր բոլոր ջանքը պիտի ընէ յոյն հասարակութենէն շատեր անդամակից ընելու Ֆրանսական Միութեան։

Յետոյ, քարտուղարը կարդաց վարչութեան տեղեկագիրն, ուստից կ'երեւի թէ ընկերութեան տարեկան հանգանակութեանց գումարն որ 1891 ին 3222 ֆրանք էր, վերջացող տարւոյն մէջ բարձրացած է 8023 ֆրանքի։ Պ. Քանպօն միջոցաւ դիմում եղած է ֆրանսական կառավարութեան՝ տարեկան 5000 ֆր.ի նպաստ մը ստանալու համար, որ պիտի յատկացուի գիշերային դասախօսութեանց և ֆրանսերէն լեզուի ծաւալման նպաստող լսարանի մը յատուկ շէնքի վարձքի, կահաւորման և այլ ծախուց։ Տակաւին պատասխան մը չէ եկած այս մասին։ Ընկերութիւնը 4350 ֆր. ծախսած է, ընդարձակելու և նորոգելու համար Կիւրճէններու վարժարանն ի Բաղազ-Քէօբրի։ Տեղեկագիրը կը յայտնէ նաեւ թէ Բերայի յունական մասնաւոր վարժարան մը (Հաճի Խրիսթոյի Լիսէն) յոյն-ֆրանսական լիսէի վերածուած է, Աղր. Պոլսոյ ֆրանսական նախկին հիւպատոս և հելլենագէտ Պ. Լաֆօնի միջնորդութեամբ։ Այդ վարժարան որ առաջ 120 աշակերտ ունէր, այժմ ունի 250 աշակերտ, և տնօրէնը կը հաւաստէ որ, եթէ աւելի ընդարձակ շէնք մը ունենայ, աշակերտաց թիւը կրնայ բարձրանալ մինչեւ 500ի։ Բարիզու կեդրոնական մասնախումբը տարեկան 2000 ֆր. յատկացուցեր է այդ լիսէին և Կ. Պոլսոյ վարչութիւնը՝ 500։ 1892 տարւոյ միջոցին, այս վերջինը ծախսած է ընդ ամենը 7500 ֆր։

Ատեանը փակեց Պ. Քանպօն գեղեցիկ ատենաբանութեամբ մը, յորում ինքն ալ շեշտեց այս ընկերութեան կրօնային ո՛ր և է հանգամանք չունենալու կէտին վրայ և շնորհակալութիւն յայտնեց Բախխարի պէյին՝ իր պատրաստակամութեանն համար։ Նախագահը համառօտիւ գծելով ընկերութեան պատմութիւնը, յիշեցուց թէ Ֆրանսական Միութիւնն, որ իր հաստատման թուականին 15 անդամէ կը բաղկանար, այսօր 25,000 անդամ ունի ի Ֆրանսա և այլուր։

ՌՈՏՈՍԹՕՅԻ մէջ թէեւ առատ ձիւն տեղացած էր, սակայն վերջին օրերս ձիւներն սկսած են հալիլ։

ՈՃԻՐՔ ԵՒ ԱՐԿԱԾՔ.—Արնաւուտքէօյեցի երկու ձկնորսներ՝ Բանայօթ և Ալէքօ՝ որք Մեծ կղզի գնացած էին ձուկ որսալու համար, հոն կռուի բռնուելով Բանայօթ դաշոյնի երկու հարուածներ տուեր է Ալէքօյին։ Ոստիկանութիւնը վիրաւորեալն հարկ եղած դարմաններն ընել տուած և խուզարկութեանց ձեռնարկած է ձերբակալելու համար Բանայօթն, որ փախած է։

—Երէկ Բերայի Եէնիչէհր թաղին մէջ Մուրաթ անուն մարդ մը դաշոյնով ծանրապէս վիրաւորեց Մարգար անուն ուրիշ մարդ մը։ Չարագործը ձերբակալուեցաւ։

—Նախընթաց իրիկուն Սալիմ անուն մարդ մը Վոյվոտա պահականոցէն Բերա տանելու պահուն յանկարծ րէվոլվեր մը հանեց և ոստիկան Վասըֆ էֆէնտիի վրայ պարպելու վայրկենին՝ բովը գտնուողները թեւը բռնեցին, որով հարուածը վրիպեցաւ և բարեբաղդաբար ո և է արկած չպատահեցաւ։

—Նախընթաց օր յոյն կին մը Ղալաթիոյ մաքսատան առջեւ փողոցէն անցնելու պահուն ոտքը սահելով գետինն ինկաւ և սկսաւ բերնէն արիւն հոսիլ։ Թէեւ հարկ եղած դարմաններն եղան, սակայն խեղճ կինն երեկ մեռաւ։ Այդ կին, որ Կէմլէքլիցի էր, մայրաքաղաքս եկած էր իր աղջկան օժիտ պատրաստելու համար։

—Ռումէլի Ֆէնէրի գիւղին մէջ երեսուն տուներ փլեր են ձիւնին ծանրութենէն։ Նաւակներ պահելու համար ծովեզերքը գտնուած շէնքերն ալիքներէն քշուեր տարուեր և քանի չափ ձկնորսի նաւակներ ընկղմեր են։

ՔԱՐԲԵՐԴԻ լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ ամեն կողմ տիրող սաստիկ ձմեռուան հակառակ, Նահանգին մէջ ձիւն տեղացած չէ և թէ մեղմ օդեր կ'ընեն ու հունձքերն սկսած են ծլիլ։ Երկրագործք մտատանջութեան մէջ են մտածելով որ եթէ յանկարծ օդը փոխուի ու ձիւն տեղայ, մեծապէս պիտի վնասուին։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ «Մէտուզա» շոգենաւն, որ Թրիէսթէէն մայրաքաղաքս կուգար, Սիլիվրիի առջեւ խրած ըլլալով, ընկերութեան կողմէ ուրիշ շոգենաւ մը ղրկուեցաւ զայն ազատելու համար։

ՈՃԻՐ ՄԸ Ի ԲԵՐԱ.—Կիրակի գիշեր, ժամ 3ին միջոցները սպանութիւն մը գործուեցաւ ի Պալըգ-Բազար, Բերա։ Երկու հոգի Հաճի Նիքօլի գինետունն երթալով, սկսան խորտակել սեղանին վրայ դրուած գաւաթներն ու սրուակները։ Այդ պահուն, տասներկու հոգի կային գինետան մէջ։ Հաճի Նիքօլի յանդիմանեց երկու մարդիկն իրենց վարմունքին համար, և պատասխան ստացաւ թէ «գինին սպանելու համար եկած էին»։ Այս սպառնալիքը լսելով, գինեպանը ուզեց հանել, բայց զայն գործադրելու ժամանակ չունեցած՝ երկու մարդերէ մին ատրճանակի հարուած մը պարպելով կոկորդէն՝ վիրաւորեց զայն։ Հաճի Նիքօլի գետին ինկաւ, և մարդասպանին ընկերն անոր վրայ յարձակելով՝ դաշոյնի երկու հարուած ալ ինք իջուց գլխէն, գոչելով. «Դեռ չի պիտի՞ մեռնիս։»

Երկու ոճրագործները գինետունէն դուրս ելան, դուռը գոցելով և յայտարարելով սարսափահար յաճախորդներուն՝ որ տեղերնուն չի շարժին, եթէ չեն ուզեր գինեպանին վիճակակից ըլլալ։ Յետոյ փախան, առանց միջոց թողլու որ իմաց տրուէր ոստիկանութեան։ Մարդասպաններէ մին, որ փէս դրած էր, փախած միջոցին հոն գտնուողներէ մէկուն գլխարկն առնելով գլուխը դրաւ։

Հաճի Նիքօլի իր տունը փոխադրուեցաւ ուր երկու ժամ ետք մեռաւ։

ԳԱՏԸԳԻՒՂ երթեւեկող Մախսուսէի 6 թիւ շոգենաւն անցեալ իրիկուն կամուրջէն մեկնելու կաթսան ծակեցաւ և ուղեւորք ուրիշ շոգենաւ մը փոխադրուեցան։ 6 թիւ շոգենաւուն կաթսան քիչ յետոյ նորոգուելով սկսաւ երթեւեկել։

Ի ՖԷՐԻՔԷՕՅ Վրացի կաթոլիկներու եկեղեցւոյն մէջ պատահած գողութեան առթիւ կատարուած քննութեամբ ո և է հետք մը տեսնուած չէ թէ գողերը դուրսէն մտած ըլլան։ Խուզարկութիւնք առաջ կը տարուին հեղինակները գտնելու համար։ «Թարիգ» կ'իմանայ թէ գողցուած նիւթերն երէկ ամբողջովին գտնուեր են։ Գողցուած նիւթերն են թագ մը, մանեակ մը, օղ մը, վեց ժամացոյց շղթայով, 19 հատ քայլ, երեք հատ խաչ, 66 հատ մատանի և 18 հատ ապարանջան։

ՈՍԿԵՂՋԻՒՐ ՍԱՌՈՒՑԵԱԼ

Թո՛ղ ալ ծերունիները չպարծենան թէ անկից երեսուն տարի չափ առաջ տեսած են Ոսկեղջիւրի պատկը սառնամանիքով, Թող Դանուբ ա՛լ չկարծէ թէ իր սառոյցներով կրնայ զարմանք առթել մեզի, և մենք ալ չապշինք այս ամենուն վրայ, վասն զի այս առտու, երբ Ոսկեղջիւրի երկու եզերքի նաւամատոյցներուն վրայ կը խռնէր հոծ բազմութիւն մը շոգենաւ նստելու համար, զարմացումով կը տեսնէր նորածագ արեւին շլացուցիչ ոսկեզօր ճառագայթներուն տակ ծովին միապաղաղ մակերեսը, զոր սառոյցի խաւ մը ծածկած էր։ Յուսահատեցուցիչ բան էր ծովին այդ պլաստիկական հանդարտութիւնը, զոր շոգենաւերու ռատակարախ անիւներն իսկ չէին կրնար վրդովել։ Յանդուգն նաւապետ մը պահ մը փորձեց Այվան-Սէրայէն ճամբայ ելնել, բայց հինգ վայրկեանի չափ մաքառելէ ետք սառոյցներուն հետ, յուսահատեցաւ՝ անոնցմէ պաշարուած տեսնելով ինքզինքը։ Հետեւապէս ծովուս վրայ ամեն երթեւեկութիւն դադրած էր այս առաւօտ, և նաւամատոյցներն հաւաքուած բազմութիւնն որոշում տուաւ ցամաքի ճամբան բռնել, ճամբորդութիւն մը որ հաճոյալի հանգամանքէ զուրկ չէ։ Ծովին վրայ կը տեսնուէին գիշերուընէ հոն մնացած ձկնորսի նաւակներ. խեղճ մարդիկն յուսահատ ջանքեր կ'ընէին ազատելու համար իրենց նաւակներն, այլ ի զուր։ Բացի Ոսկեղջիւրէն, սառած են նաեւ Քարաքէօյի կամուրջին կից ծովային բաղանիքներէն մինչեւ Պալըգ Բազարի մօտը, Քասըմփաշի առջեւի աւազանն ու Պէօյլիւքտէրէի խորշը։

Եւ եթէ ծովն երեսը պատող սառոյցի խաւը շարունակէ այսպէս հաստնալ, շատ հաւանական է որ յանդուգն մարդեր փորձեն անոր վրայէն քալել. բայց երանի թէ բախտը չունենային այն «Ֆիֆիլ»ին որ 1858ի սառոյցին ժամանակ երբ յանդգնօրէն կը քալէր ծովին վրայէն, ինքզինքն յանկարծ անոր տակը գտաւ։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ օբերէթի խումբն այս գիշեր երկրորդ անգամ պիտի ներկայացունէ La nuova befana օբերէթը, նոր պալէթով մը։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 6 Փետր.— Երեսփ. Ժողովը քուէարկեց Տահոմէի համար խնդրուած վարկը։

ՎԻԵՆՆԱ.—Չեռնակորայի գահաժառանգ Տանիլօ իշխան հոս եկաւ։ Փեթերսպուրկ կ'երթայ։ Այցեր փոխանակեց Քալնոքի կոմսին հետ։

ՀՌՈՄ.—Ազարեան Գերապայծառ հոս հասաւ։

ԳԱՀԻՐԷ.—Խտիւ հասաւ Ասիութ, երկաթուղւոյ բացման համար։

Կ. Պոլսոյ Գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ այսօր ուրիշ հեռագիր չէ կրցած ընդունիլ։

Վաճառական

ՂԱԼԱԹԻԱ, 26 Յունուար

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	110 [illegible]
3 , Փարիզի	22 72½

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՓՈՆՏՕԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ գոց. [Միաց. Դ. Սէրի]	24 13½
Բերայի մէջ »	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ »	24 09
Մէս օրին	24 10
Թամփիլածը Օսմանլըյէ երէկ երեկոյ	— —
» » ժամ 5ին	— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխա Միւն Սէրի	55 [illegible]
» »	33
» »	24 09

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	5 14
Քրէտի Ժէնէրալ	» »	7 35
Պանք տը Քօնս.	» »	4 32
Կօս. Շանժ է վալ.օր.	» »	4 22
Րէժի	» »	16 16
Թրամուէյ	» »	595
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	92 ½
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի		65 ½

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 6 Փետրուար

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	97 85
» » 4 ½ %	106 22
Օսմանեան բոնսօլիտէ Սէրի Դ.	— —
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	466 87
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	— —
Օսմանեան Երկաթուղի	91 75
» Րէժիի բաժնեթուղթք	370
Պանք Օթօման	583 75
Քրէտի Լիոնէ	770
Իտալական Ռանթ 5 %	91 12
Եգիպտական միացեալ	499 06
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 12
Օսմանլըյէ Օսմանեան բոնսօլիտէ)	381 25

ԼՈՆՏՈՆ, 6

Անգլ. բոնսօլիտ	98 [illegible]
Օսմ. » Սէրի Դ.	21 81
» » » Ա.	55 [illegible]
» » » Բ.	33
» » » Գ.	22 ¼
Օսմ. փոխառութիւն 1871	97 ¼
Փոխառութիւն 1877 Տէֆանս Լօն)	94 ¼
Պանք Օթօման	13 ¼
Այտընի երկաթուղի	18
Դամասպայի երկաթուղի	14
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիյէ)	98 [illegible]
» առանձ. բրիվիլէժիէ 1890	— —
Տօմանիալ (փոխառ. Ռոթշիլտ)	103 75
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 30

ՎԻԵՆՆԱ, 6

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	121 30
» Փարիզի »	48 15
Օսմանեան Րէժիի բաժնեթուղթ	173 50
» Երկաթուղի	46 90

ՊԵՐԼԻՆ, 6

Օսմանեան Երկաթուղի	92 90
Օսմ. Րէժի	183 50
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 345
» Փարիզի »	80 95

ՓԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

ՓԱՐԻԶ, 7 Փետրուար

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	97 91
Եգիպտական միացեալ	— —
Օսմ. բոնսօլիտէ Սէրի Դ.	21 95
Օսմ. Երկաթուղի	91 75
Օսմ. Րէժի	— —
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	— —
Բրիօրիթէ Թիւրք	— —
Պանք Օթօման	583 12
Օսմանլըյէ	— —

ՄԵԾ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

ՁԱՅՆԱԿԱՆ ՈՒ ԳՈՐԾԻԱԿԱՆ

Ի ԹԱՏՐՆ [illegible]

[31 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1893]

Ի ՆՊԱՍՏ

Ս. ՆԵՐՍԻՍԵԱՆ ԵՐԿՍԵՌ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ ԽԱՍԳԻՒՂԻ

ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏՔ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԻՏՈՒՀԻՔ

Տիկին Հ. Ֆիւռլանի, Օրիորդք Ա. Մուրատեան եւ Ա. Պէշլէր. Տեարք Հ. Ֆիւռլանի, Ա. Ռոմանօ, Ա. Ռ. Ռոմէօ, եւ Կ. Զամիչ.

Ծրագիր

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

1. Հ. ՖԻՒՌԼԱՆԻ. Մարշ Համիտիյէ, ֆանթէզի. Երկու դաշնակի վրայ.	Տէր և Տիկին Հ. Ֆիւռլանի
2. Ա.—Ժ. ՌԱՖՖ. Լառակէթթօ. Բ.—Վ. ՖԻՋՆՀԱԿԷՆ. Կավօթ. Վիօլօնսէլի վրայ.	Ա. Ռոմանօ
3. Ա.—Փ. ԹՕՍԹԻ. Փէնսօ. Ռոմանս. Բ.—Փ. ՄԱՍԿԱՆԻՅԻ. Սիսիլիէնն ի Քավալէռիա Ռիւսթիքանայէ, զոր պիտի երգէ,	Տեար Ա. Ռ. Ռոմէօ.
4. Մասնաւոր կտորներ Զիթթըրի վրայ պիտի նուագէ,	Օր. Ա. Պէշլէր
5. Ֆ. ԼԻՍԹ. Փառափռազ տիւ միզերէրէ տիւ Թռովաթօռ.	Հ. Ֆիւռլանի

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

6. ՌՕՍԻՆԻ. Ուվէռթիւռ տիւ Կիյօմ Թէլ երկու դաշնակի վրայ ութ ձեռօք,	Տէր և Տիկին Ֆիւռլանի Օր. Մուրատեան և Տր. Զամիչ
7. Ա.—Փ. ԹՕՍԹԻ. Ա. Սեռա Ռոմանս, Բ.—ՎՌԱՏԻՅԷ. Լա Բալօմա, Ռոմանս Սպանեօլ պիտի երգ,	Ա. Ռ. Ռոմէօ
8. Ա. ՌՈՒՊԻՆՇԹԷՅՆ. Վալս Քափռիս,	Հ. Ֆիւռլանի
9. Ի. ՔԼԷՆԿԷԼ. Քափռիս Վիօլօնսէլի վրայ	Ա. Ռոմանօ
10. Մ. ՄՕՍՑԿՈՎՍՔԻ-Վլս. Գռիյանիթ. երկու դաշնակի վրայ ութ ձեռօք	Տր. և Տկ. Ֆիւռլանի. Օր. Մուրատեան և Տ. Զմչ.

Քոմանտինիկէր տունը սոյն հանդէսին համար երկու լաւագոյն Պէխշթայն դաշնակներ տալ հաճած է։

ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ
ԲԺՇԿԻՆ

Սուրճի կողմնակիցները լսեցինք․ արդարութիւն է այժմ խօսքը տալ ընդդիմաբանից։ Ամենամեծ թշնամին խահուէի՝ նմանաբուժական դրութեան հընարիչը Հաննըմանն էր։ Տեսէք ինչպէս խստութեամբ կը դատէ․—«մեր նախահարց լուրջ ողջախոհութիւնը, դատողութեանց հաստատութիւնը, կամքի տոկունութիւնն, որոշմանց անյողդողդութիւնը, բոլոր այն յատկանիշք որ գերմանական ազգային նկարագիրը կը կազմէին երբեմն, կը չքանին այդ գեղային ըմպելւոյն ազդեցութեամբ։ Եւ ի՞նչ կայ այժմ ոմանց քով այդ յատկութեանց տեղ։ Գահավէժ և անհիմն դատողութիւնք, թեթեւսօլիկութիւն, բարբանջանք, փախուցիկ թրթռականութիւն, թատրոնական ձեւեր են։

«Գիտեմ որ պագշոտ, լիրբ վիպասանութիւններ, խեղկատակ քերթուածներ յօրինելու համար գերմանացին սուրճ խմելու է։ Պալէթ խաղցողը, պատրաստաբան ծաղրածուն, ձեռնածուն, հապլիտը, խաբեբայն, բախտաբնդիր սեղանաւորն, արդի երաժիշտն իւր արտակարգ թռուցիկութեամբ, և նոր բժիշկն որ ամենուրեք ներկայ, մէկ առաւօտի մէջ իննսուն հիւանդ այցելել կ'ուզէ, բոլոր այս համրուած խումբեր ի հարկէ սուրճի պէտք ունին։»

Ցիմմերման աւելի չափաւոր կերպով կը խօսի, և իրաւացի կերպով զեղծումը կը պախարակէ։ Փիլիսոփայն Լիխդէնպէրկ կ'ըսէր․ «երբ շատ սուրճ կը խըմեմ, ամեն բանէ կը սոսկամ, մինչեւ իսկ ինչ ինչ ձայներէ՝ դեռ չլսած։ Ուրեմն ականջներէ զատ լսելեաց ուրիշ գործարան ալ ունինք։»

Սդոլ կ'ըսէ թէ սուրճը խոշոր քսուած ջղային հիւանդութեան ծնունդ կուտայ։ Հոֆման կը պնդէր թէ սուրճի սովորութեան ընդհանրացումն Եւրոպայի մէջ տեսակ մը ջերմի (fièvre miliaire) պատճառ եղաւ։ Ըստ իւր կարծեաց, արք անկարող և կանայք ամուլ կը մնան անոր ազդեցութեամբ։ Թրուսօ իսկ քիչ մը կը չօշափէր այդ գաղափարը։

* * *

Խահուէն իբր դեղ ալ կը գործածուի։ Պարոն Լառէյ՝ ծովախտի դէմ, Լաւէնէք՝ ընչարգելութեան դէմ, Կէնոյ որ Միսիսի՝ հնդախտի սառուցիկ շրջանին մէջ, Պուչառտա՝ չաքարամիզութեան դէմ յանձնարարած են։ Ց'Անգղիա և ի Նուէս ընդաքարութեան (ըսքորպիւթ) համար շատ օգտակար կերպով գործածուած է։ Տէժընէթ կը յանձնարարէր զինուորաց՝ աչքի ցաւէ չբռնուելու համար։ Սուրճը թիֆոյի և ընդհատական ջերմի մէջ ի կիր առնուած է։

Անգլիացի բանաստեղծն Բօբ, որ սովոր կէս գլխու ցաւէ կը տառապէր, շատ կը սփոփուէր նոր խորոված խահուէի հոտն ու ծուխը շնչելով։ Սուրճը լաւ դեղ մ'է գլխու և ջղային ցաւերու դէմ։ Ց'Արեւելս և Անդիլեան կղզիներ ուր խահուէի տունկն առատօրէն կը բուսնի, միգաւաղն ու յօդուածացաւն անծանօթ են, կ'ըսեն։ Խահուէէն կ'ելնէ caféine ըսուած նիւթն որ արդի բժըշկութեան մէջ առաջնակարգ տեղ մը կը գրաւէ շատ մը հիւանդութեանց դարմանման համար։

* * *

Իբրեւ եզրակացութիւն, ըսենք այլ եւս որ սուրճը չունի ստուգիւ այն չարիքն որով կը բեռնաւորեն ոմանք զայն։ Մենք իսկ ենք յաճախ մեր դժբաղդութեան յօրինիչները։ Գրեթէ երբէք մարդ մեռած չէ խահուէի տարապայման կիրառութենէն։ Ո՛չ Միրապօյ և ո՛չ Մոբէրդիւի անկէ չմեռան, այլ բոլորովին տարբեր ախտերէ։ Արուեստագէտ մը, Շընավառ, և ուրիշ մը զոհ գացին անոր, Մոբէռդիւի ալքոլէ և նշանաւոր ատենաբանը սրտի հիւանդութենէ մը մեռան ապահովապէս։

Թո՛ղ սիրահարք արեւելեան նեկտարին ցրուեն ի բաց վանեն ամեն վախ, և ի միտ առնուն թո՛ղ Ֆոնդընէլի սա խօսքը․ «պէտք է խոստովանիլ որ եթէ սուրճը թոյն մ'է, շատ յամրազդեցիկ թոյն մը պէտք է ըլլայ, վասն զի ութսուն տարիներէ աւելի թողուց որ ապրիմ։»

Իր լաւագոյն գովասանութիւնը չէ՞ միթէ այս։

ՏՈՔԹ. Ռ. ՌՈԲԻՆՍՈՆ

ՎԵՐՋ

Հրատարակուեցաւ ՀԱՆԴԷՍ ԱՄՍՕՐԵԱՅԻ ներկայ տարուան փետրվարի թիւը մատենագրական, պատմական, ազգագրական, հնախօսական, գրական, գեղարուեստական, քաղաքական եւ այլ յօդուածներով։

Տարեկան բաժանորդագինն է ֆրանք 10․ ձեռքէ կը ծախուի դահեկան 5։

ՀԱՆԴԷՍի բաժանորդագրուիլ փափաքողը կը հրաւիրուին դիմել վաճառման կեդրոնատեղին, Բիւզանդեան Գրատուն, Ղալաթիա, Սեղբօս խան, թիւ 5։

ՖԱԶՆԷՕՎԼԻ ձեռնածուական ներկայացումները կը տրուին ամեն գիշեր ի Բերա, Սրօնէքի վերնատան սրահին մէջ, ժամ 9ին (Ը. Ե.)։ Տոմսակաց գներն են՝ 20—10—5 ղրուշ, ըստ կարգին։ Կ'արժէ երթալ եւ տեսնել այդ շահեկան փորձերը։

ԹԷ ԻՆՉՈ՞Ւ ԳՐԵՑԻ
ՌԸՏԷՆԿՈՏԻՍ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Օր մը գաղափար մ՚ յղացայ, չէ թէ Բանամայի մէջ ջրանցք մը բանալու, այլ ռըտէնկոտ մը գնելու և այսպիսի փոխմ գաղափարներ միշտ կը յղանայ մարդ, երբ մանաւանդ օձիքներն խղուսած, արմուկները կարկտնած ու թեւերը մաշած ըլլան․ տարբեր բան է թէ կրնա՞յ գործադրել թէ ոչ։

Ինչ կ՚ըսէի․ այո՛, ռըտէնկոտ մը գնելու գաղափարն յղացայ—դուք ըսէք թէ ստակը ո՞վ պիտի վճարէր, ատիկա հարց մ'է, որ ցարդ իր լուծումը չէ կրցած ստանալ—և որովհետեւ թեւեր չունէի որ թռչէի, ինչ որ պիտի ազատէր զիս խել մը անպատեհութիւններէ, կամուրջէն անցնելով մայր պատրաստ հանդերձեղինաց վաճառատուն մը, որոյ ամէն լեզուով տպուած ազդերը կարդալու և բերնիս ջրերը վազեցնելու պատիւն ունեցած էի քանիցս։

Թէզկեահտարներու խումբէն պարկեշտ երիտասարդ մը հաճեցաւ այցելութեանս նպատակն հարցնել և ստացած պատասխանին վրայ ռըտէնկոտի ստուար դէզով մը աչքերս շլացնել, եր զոր հագուեցնելով և եր զոր հանուեցնելով, եւ իւրաքանչիւրին վրայ տարբեր տարբեր գովեստներ յօրինելով, այնպէս որ պահ մը ինձ թուեցաւ թէ, արձակ բանաստեղծութիւն մը կարտասանէր․ բայց որովհետեւ իմ յղացած գաղափարս բանաստեղծութիւն գնել չէր, աղաչեցի Պ. Թէզկեահտարին որ գրական կաճառի մը վերապահէ իր մուզին արտադրութիւնները, եւ շնորհ ընէ ինձ հաղորդել իւրաքանչիւրին վերջնական գները։

—Արդէն մեր վաճառատան գները վերջնական են, ըսաւ։ Ինչ հարկ երկար բարակ սակարկութեան։

—Շատ լաւ ուրեմն, այս պարագային մէջ պէտք չը պիտի ունենանք գիրար յոգնեցնելու։

—Անշուշտ, անշուշտ, կը հաճիք սակայն անուննիդ հաղորդել։

—Ամենայն սիրով, Ամբակում։

—Ամբակո՞ւմ, ըսել է թէ դուք հայ էք։

—Այո՛, ի՞նչ կայ որ, միթէ հայ ըլլալս արգե՞լք մը կը նկատէք ռըտէնկոտ գնելու։

—Քա՛ւ լիցի, ընդհակառակն ուրախ եմ որ ձեզի պէս զարգացեալ մէկու մը ազգակցութիւնը վայելելու պատիւն ունիմ, ծառանիդ՝ Կիպրիանոս։

—Ինչպէս էք, լա՞ւ էք, միւսիւ Կիպրիանոս։

—Շնորհակալ եմ․ դուք ինչպէ՞ս էք, Ամբակում էֆէնտի։

—Շատ հանգիստ, շնորհակալ եմ, միւսիւ Կիպրիանոս։

—Անանկ է նէ կեցէք, ասոնք ձեզի չեն ըլլար Ամբակում էֆէնտիս։

Եւ հինները վերցնելով նոր դարակէ մը ուրիշ ռըտէնկոտներ կը բերէ ու եօթ տասը հատը տակնուվրայ ընելէ վերջ հազիւ հազ կը հանէ մէկ հատն ու իսկոյն ինձ հագցնելով․

—Ահաւասիկ ռըտէնկոտ մը, զոր կրնաք Միրին չինել տուի ըսել։

—Շնորհակալ եմ։

—Կարծես յատկապէս ձեզի համար պատրաստուած է։

—Այո՛, այնպէս է։

—Թեւերդ վերցուր տեսնա՛մ, օ՜օ՜օ՜ ամենեւին բրովա չուզեր, հազարէն մէկ հազիւ կը պատահի այսպէս։

—Թեւերս քիչ մը երկայն չե՞ն, միւսիւ Կիպրիանոս։

—Երբ քանի մը օր հագուիք կը քաշուի ու ճիշդ ուզածնուդ պէս կ'ըլլայ, Ամբակում էֆէնտիս։

—Զուխան ի՞նչպէս է։

—Աքանչելի, Ամբակում էֆէնտիս։

—Քիչ մը բարակ կը դպչի կոր ձեռքիս։

—Այդպէս խօսքեր մ'ընէք, Ամբակում էֆէնտիս, հիմակ քեզի պիտի խաբեմ տէ, օտարին քսա՞կը լեցնեմ։

—Այնպէս ըլլալուն վստահ եմ, սակայն կը վախնամ որ գոյնը չը տայ, միւսիւ Կիպրիանոս։

—Այդ մասին հոգ մ'ընէք «Շըվիօտ անկլէ» կ'ըսեն ասոր, Ամբակում էֆէնտիս։

—Շըվիօտ անկլէ ըլլայ նէ ի՞նչ եղած կ'ըլլայ։

—Շատ ազնիւ և ընտիր եղած կ'ըլլայ։

—Ըսել է թէ այսուհետեւ միշտ Շըվիօտ անկլէ փնտռեմ լաթ առած ժամանակս։

—Խաբուած չէք ըլլար և այսօր բոլոր ազնուականները ասկից կը հագնին, Ամբակում էֆէնտիս։

—Իրա՞ւ կ'ըսէք։

—Հաւատացէ՛ք։

—Ըսել է թէ ազնուականներու հագած լաթէն պիտի հագուիմ ես ալ։

—Անշուշտ, Ամբակում էֆէնտիս, անշո՛ւշտ, ինչո՞ւ չը հագնիք։

—Ուրիշ ո՞վ կը հագնի ասկից։

—Ո՛վ որ ընտիր ճաշակ ունի։

—Գրագիրներն ալ կը հագնի՞ն, միւսիւ Կիպրիանոս։

—Մինչեւ իսկ պանքերներն ու վաճառականները։

—Այն պարագային մէջ շատ լաւ ընտրութիւն մը ըրած եղայ ուրեմն այս ռըտէնկոտը առնելով։

—Հագուելէն վերջ պիտի հասկնաք թէ ի՛նչ ապրանք տուած եմ ձեզ, Ամբակում էֆէնտիս։

—Ուրեմն շնորհակալ ըլլալու եմ բաղդէս, որ այսօր ձեզի պէս պատուաւոր ազգակցի մը դէմ հանեց զիս․ ի՞նչ պիտի ըլլար վիճակս եթէ անծանօթի մը ձեռքն ինկած ըլլայի։

—Այդ տեղուանքը մի՛ խառնէք․ գէշը աղէկը հասկցած չ'ունին, սակները տասէր տասէր կ'երթան կոր։

—Է՛ ի՞նչ պիտի վճարենք ասոր։

—Խօսք չենք ըներ։ Խահվէ մը կ'առնի՞ք, Ամբակում էֆէնտիս։

—Շնորհակալ եմ, միւսիւ Կիպրիանոս, արդէն բաւական ուշացայ, գինը լմնցնենք որ երթամ։

Ռըտէնկոտին գրպանին մէջը դարձնելով, և քանիս մը մրթմրթալով։

—Գիտէ՞ք որ մեր գիները վերջնական են։

—Այո՛։

—Բնաւ սակարկութիւն չընելու պայմանաւ։

—Անշուշտ։

—Կարծեմ աւելորդ է ըսել թէ, ես ամսականով պաշտօնեայ մ'եմ հոս և քեզի խաբելու մէջ բնաւ շահ մ'ը չ'ունիմ։

—Ինչո՞ւ ասանկ բաներ կը խօսիք։

—Վաթսունը ինը ֆրանք պիտի վճարէք։

—Ֆրանքին խելքս չը հասնիր, ղրուշով ըսէք։

—Վերջնական երեք օսմանեան ոսկի։

—Ի՞նչ կ՚ըսէք։

—Սո՞ղ կուգայ ձեզի։

—Ո՛չ․ բայց ցաւալի է որ ես այդչափ ստակ չ'ունիմ։

—Է՜, ասիկայ ընտիր ապրանք է, անանկ դուրսը ծախուածներուն պէս խոտ չէ՜․ ո՞րչափ ստակ ունիք, պարոն Ամբակում։

—Գրեթէ մէկ ու կէս ոսկիի մօտ բան մը։

—Ամենեւին չը կրնար ըլլալ․ սանկ քանի մը ղրուշ պակաս մը բան մը ըլլայ նէ, մարդ ինչ կընէ կընէ չէլէպին կը համոզէ․ բայց մէկ ու կէս ոսկի՞․․ փողոցէն գտնողը չը տար պարոն Ամբակում։

—Իմ ալ աչքս վրան մնայ, բայց ի՞նչ շահ․ պարապ տեղը ձեզի յոգնեցուցած եղանք, միւսիւ Կիպրիանոս։

—Յոգնութիւնը բան մը չէ․ բայց կը մեղքնամ որ ասչափ աղու հաց կերանք տէ ասանկ ռըտէնկոտ մը ձեռքէ պիտի փախցնես, պարոն Ամբակում։

—Ինձ ալ շատ ցաւ կը պատճառէ, բայց ի՞նչ օգուտ։

—Հեղ մ'ալ հագիր տեսնեմ սա ռըտէնկոտը։

Կը հագուեցնէ․

—Եղբա՜յր, մարդ չը կրնար զատուիլ ասանկ ռըտէնկոտէ մը․ բայց մէկ ու կէս ոսկի՜․․ ի՞նչ գիտնամ․ դուն քիչ մը սպասէ, երթամ չէլէպին կանչեմ տեսնանք ան ի՞նչ կ՚ըսէ․ ապրանքին տէրն է, ի՛նչ կուզէ թող ընէ․ բայց մէկ ու կէս ոսկի՜․․։

Եւ կերթայ չէլէպին կանչելու։

* * *

Բայց ինծ չէք հարցներ թէ ռըտէնկոտն ի՞նչ պիտի ընես, երբ երեք ոսկի իսկ չունիս գրպանդ։ Իրաւունք ունիք․ ի՞նչ գիտնամ․ ինծ ըսին որ ասանկ պարապ պտըտելով ի՞նչ պիտի ընես, շէնք շնորհք վրադ գլուխդ շտկէ, ուր որ երթաս ներս կ'ընդունուիս և մէկ երկու դիմումով գործ մը կը գտնես․ ես ալ որովհետեւ տարիէ մը ի վեր չը զարկած դուռ չէի թողուցած գործ մը ուզելու և ամենէն ալ ձեռնունայն ետ դարձած էի, անյաջողութիւնս լաթերուս հնութեանը վերագրելով, մօրմէս, քրոջմէս, անկից, ասկից մէկ երկու ոսկիի մօտ ստակ ճարեցի ու եկայ այս զգեստեղէնի վաճառատունը։

Չորս վայրկեան վերջ միւսիւ Կիպրիանոսը վերադարձաւ չէլէպին ընկերակցութեամբ, որ զիս տեսնելուն պէս գլխարկն հանեց ու մինչեւ գետին խոնարհելով կատարեալ յարգանօք սկսաւ գոչել․

—Պօնժո՛ւռ, չօ՜գ, մէմնո՛ւն օլտո՛ւմ, քի՛, պո՛ւ, սի՛զ, կէօրտո՛ւմ։

Ի՜նչ, տեսածս երա՞զ էր արդեօք թէ իրականութիւն, ասանկ մեծ վաճառական մը որ միլիոններով ապրանք ունէր, որ տասնեակներով պաշտօնեաներ կը գործածէր, գլխարկն հանէր, ու պար բռնած կանգնէր դիմացս․ ըսել է թէ զիս խաբած չէին երբ վրադ գլուխդ շտկէ կ'ըսէին․ ըսել է թէ ռըտէնկոտին զօրութիւնը այնչափ մեծ էր որ կրնար այսպիսի վաճառական մը առջեւս խոնարհեցնել, ըսել է թէ ինձ համար այլ եւս գոց դուռ չկար, և երկու օր վերջ պանքայի մը արկղակալը կրնայի ըլլալ, եթէ սակայն ռըտէնկոտս հագած ներկայանայի և խնդրէի այդպիսի պաշտօն մը․ և այս խորհրդածութիւններով պաշարուած, մէկ մը ռըտէնկոտիս կը նայէի ու մէկ մ'ալ ապագայիս, թէ որչա՜փ փայլուն ըլլալ կը խոստանար այս ռըտէնկոտս․ հապա աղջիկնե՜րը, ի՞նչ պիտի ըսէին արդեօք փողոցէն անցած ժամանակս․ և ինձ այնպէս կը թուէր թէ, պանքային համալը չանթան ձեռքը ետեւէս, ու ես առջեւէն՝ ծանր ծանր կ'անցնէի փողոցներէն, առանց ուշադրութիւն դարձնելու այն հազարաւոր աքանչացումներուն, որք կ'արտայայտուէին իմ մասիս պատուհանէ պատուհան։

Ռըտէնկոտիս զօրութիւնը փորձելու համար քիչ մնաց ձախաւելութիւն մը պիտի ընէի, պաշտօն մը պիտի ուզէի չէլէպիին վաճառատանը մէջ, որ իմ մասիս այսչափ ակնածանք ունենալէ վերջ, ի հարկէ մեծ հաճոյքով պիտի հրաւիրէր 30 ոսկի ամսականով պաշտօնի մը գլուխը, բայց աղէկ որ իսկոյն անդրադարձայ և այնպիսի զիջողութիւն մը ընելով ռըտէնկոտիս փառքը չկոտրեցի։

Իսկ միւսիւ Կիպրիանոսը մտախոհութիւնս տեսնելով՝ բրաբանցումով մը չէլէպին ներկայացուց զիս աւելցնելով միանգամայն թէ մէկուկէս ոսկի կուտայի ռըտէնկոտին։

Իսկոյն սմքեցայ, իրաւ է որ ռըտէնկոտովս ներկայանալէ վերջ երկու օրէն ամսական մէկ երկու հարիւր ոսկի առնելու չափ պաշտօնի մը գլուխ անցնիլս ապահովուած էր, սակայն հապա ներկա՞ն․ ես հազիւ երկու ոսկի ունէի և ռըտէնկոտէն զատ, շատ մ'ալ մանր մունր պէտքեր պիտի գոհացնէի, ուստի առանց քաշուելու․

—Ոչ, չէլէպի․ չէ թէ մէկուկէս ոսկի տուի ռըտէնկոտին, այլ մէկուկէս ոսկի ունիմ ըսի միւսիւ Կիպրիանոսին։

—Երկուքն ալ միեւնոյն բանը ըսել չէ՞։

—Ո՛չ, ես հազիւ եօթը մէճիտ կրնամ տալ ռըտէնկոտին։

—Խօսքերնուդ ետ կը դառնաք, պարոն Ամբակում, պատուաւոր մարդը պէտք է որ խօսքին վրայ հաստատ ըլլայ։

—Յարմարցուցէք, միւսիւ Կիպրիանոս, ըսաւ չէլէպին, յարմարցուցէք, էֆէնտին օտարական չէ, քանի որ հայ է կ'ըսես, ազգակից էք եղեր, քանի մը դահեկանին մի նայիք հարիւր ղրուշն թող տայ։

—Ձեզ կրնար տալ, չէլէպի, հարիւր քառասունէն եւել։

Եւ բռի-ֆիքս (մէկ գին) եղած վաճառատան մը մէջ ուր բարեբաղդաբար հայ պաշտօնէի մը հետ էր գործս, երեք ոսկի գին ունեցող ռըտէնկոտ մը հարիւր քառասուն ղրուշով կ'առնէի կը մեկնէի։ Լի զեղուն յոյսերով ու ծրագիրներու ճոխ պաշարներով, գոհ ըլլալով միանգամայն որ այսչափ աժան ազատեցայ պարկեշտ ազգակցի մը ձեռքէն, ի՞նչ պիտի ըլլար վիճակս եթէ անխիղճ պաշտօնէի մը ձեռք ինկած ըլլայի։

Շիտակը բնաւ մտքէս չէլլեր այս յաղթանակս, երեք ոսկիի ապրանք մը եօթը մէճիտով առնե՜լ․․․ բռի-ֆիքս վաճառատունէ մը․ յաղթանակ մը զոր աւելի երեք ոսկի չունենալուս կը պարտիմ, քան թէ գործունէութեանս, որովհետեւ որո՞ւ մտքէն կրնար անցնիլ թէ միւսիւ Կիպրիանոսին պէս պարկեշտ ազգակից մը եօթը մէճիտ արժէլիք ապրանքի մը երեք ոսկի գին ուզէր․ առանց սակարկութեան պէտք էր վճարել ուզուած գինը, քանի որ վաճառատան գները վերջնական էին, և միւսիւ Կիպրիանոսն ալ շահ մը չունէր զիս խաբելուն մէջ։

Վա՜յ կիտի միւսիւ Կիպրիանոս, վա՜յ։

* * *

Զարմանալի՜ բան, ռըտէնկոտս հագած եմ և ոչ ոք չը հիանար վրաս, ի՞նչ ընեմ կ՚ըսէք, արդեօք կոնակս յայտարարութի՞ւն մը փակցնեմ որ ամեն մարդ տեսնայ եւ կամ լրագրաց մէջ ազդարարութիւններ ընե՞մ, որ հասարակութիւնը հասկնայ թէ ռըտէնկոտ հագած եմ։

Ո՛վ դժբաղդութեանս, ռըտէնկոտս կորսնցուցած էր իւր հմայքը և ես դարձեալ ուր որ դիմէի, գործ փնտռելու սովորական Փօռմիւլը կ'ելլէր առջիս «առ այժմ մարդու պէտք չունինք, առաջին առթիւ կը ջանանք ձեզի բան մ'ընել»․ բայց ե՞րբ պիտի ներկայանար այդ առաջին առթիւը, ահաւասիկ տարի մ'է որ կ'սպասեմ այդ առաջին առթիւն և բնաւ չը ներկայացաւ վայրկեան մը, որ ես ալ սփոփուէի, հիմայ ո՞րչափ զղջացած եմ տխմարութեանս վրայ որ ռըտէնկոտս առաջին անգամ հագած օրս, ուր չէլէպին այնչափ ակնածանօք կը վարուէր հետս, գործ մը չուզեցի իրմէ, այս հիմակ համոզուած եմ որ առաջին առիթը փախցուցած եմ ձեռքէս և ի զուր կ'սպասեմ երկրորդ առիթներուն։

Ո՞ր մէկ դժբաղդութիւնս պատմեմ, եղբայր․ այս ռըտէնկոտին գործը երկայն է․ առաջին օրերը երբ դեռ փայլուն էր ռըտէնկոտիս բաղդը, չէի կրնար ընկերութեանց մէջ մտնել և յարաբերութիւն հաստատել հազարումէկ աղջկանց հետ․ ո՞վ գիտէ, կարելի է հարուստ աղջիկ մը սէր կապէր եթէ ոչ ինձ, գէթ․․․ ռըտէնկոտիս, և ես ալ ազատէի սա անգործութենէն, բայց հիմակ ռըտէնկոտս այս վիճակին մէջ կարելի՞ է մարդու երես ելլալ իրմով։

Ի՞նչ պիտի ըսեն երբ տեսնան որ օձիքը իւղոտած, կոճակները բրթած, օղակները մաշած, արմուկները ծակծկած են ու ամբողջութիւնը պատկառելի հնութեան մը ձեւ ստացած է․ դուն հարիւր անգամ պօռա՛, աղաղակէ՛, համոզէ թէ մէկ տարեկան կայ, թէ բարեկամէ մը գնեցիր զայն, թէ Շըվիօտ Անկլէ է անոր կերպասը․ թէ մեծ էր քու յոյսդ իր վրայ, ո՞վ կը հաւատայ։

Եւ այս անտեղութեանց առաջքն առնելու, ու ռըտէնկոտիս փառքը բարձր պահելու համար է որ գրեցի իր պատմութիւնը որպէս զի հասկնաք թէ ի՞նչ ըսել է բռի-ֆիքս (վերջին գին) վաճառատունէ մը լաթ առնել, մանաւանդ ազգակցի մը ձեռքէն։

* * *

ՎԱՐՊԵՏ-ՏՈՒՏՈ՞Ւ ԹԷ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ

([illegible])

Թ․․․ տուտուի և մամմագէլ Ա․․․ի նկարագրին աւելորդ կը համարիմ ի վեր հանել, ըստ որում արարած աշխարհ կը ճանչնայ զանոնք՝ որոց նմանները ժամանակ մը կը վխտային ամեն թաղի մէջ և հիմայ ալ դեռ բոլորովին անհետացած չեն։

Սա ալ կայ որ այս որոշումը ծնողաց սրտին վրայէն ծանր բեռ մը թեթեւցուցած է, մանաւանդ շատ ալ գոհ են, վասնզի ասով մամմագէլ Ա․․․ին խեղճ վիճակին ալ նպաստած են․․․։ Արդեօք մեր մանկանց առաջին կրթութեան վրայ մեր ունեցած այս թերի և գձուձ գաղափարներու արդիւնքն էր որ «վարժապետը» մեր մէջ երկար ժամանակ «տարուկ» և «ընկերութեան բեռ» նկատուեցաւ և անոր դրուած վարձքը՝ «ողորմութիւն»։

Այսպէս ահա Արմենակ մամմագէլ Ա․․․ին կ'երթայ։

Եւ ծնողքը երբ երեխաներն կը նշմարէին իրենց զաւակը վարպետ-տուտուէն վերադարձին՝ այլեւս հանդարտ և անխօս կը կենայ․․․ գոհունակութիւն կզգային այդ գերեզմանաչունչ պառաւին գերմարդկային ազդեցութենէն։ Մանկան զուարթութիւնը սպաննուած էր և նորա հոգեկան, մտաւորական և ֆիզիքական կարողութեանց զարգացումը սկսած էր դանդաղիլ կամ կը տատանէր բոլորովին կանգ առնելու սպառնալեաց ներքեւ։

Ծնողական զուարթ յարկէն դուրս, մանկան էութեան կրած այս անակնկալ և անշուք փոփոխութիւն և այդ մահացուցիչ մթնոլորտին մէջ նորա ստանալիք կերպարանափոխութիւնը՝ ի նկատի առնելով, կը սխալի՞մ արդեօք, երբ ըսեմ թէ՝ մեր անհատականութեան մէջ ի յայտ եկած զանազան և հակընդդէմ նկարագիրք առաջին կրթութեան այս յոռի եղանակին, վարպետ-տուտուի դրութեան հետեւանքն են։

* * *

Ահա այս ցաւալի վիճակին դատապարտուած էր մեր զաւակաց առաջին կրթութիւնը, երբ, պատուական նախաձեռնութիւն մը եկաւ լուսաւորել մեր մտքերն, տապալեց վարպետ-տուտուի հնադարեան հիւղը և մեր զաւակաց առջեւ բանալով Մանկապարտէզի դռները, նոր դարագլուխ մը գծեց մեր զաւակաց առաջին կրթութեան տարեգրութեանց մէջ։ Ուրեմն, օրհնեալ ըլլայ այդ պատուական նախաձեռնութիւն։

* * *

Եւ երբ այսպէս տպաւորութիւններէս մղուած Մանկապարտէզի դրան առջեւ կը հասնիմ, չեմ վարանիր այլ եւս զաւակս ներս մտցնելու, համոզուած ըլլալով որ, նա հոն պիտի գտնէ միշտ զուարթ մնալու առարկայից և հրահանգաց շարք մը, համակրելի կրթիչի մը հայրագորով հոգածութեան մը ներքեւ և շնորհիւ այդ յարաբերական զուարթութեան՝ նորա մտաւորական, հոգեկան և ֆիզիքական կարողութիւնք պիտի զարգանան և կատարելագործին լաւ և ընտիր ուղղութեամբ մը։

Եւ երբ այսպէս ինքնաբերաբար խօսքս Թաղիս Մանկապարտէզին վրայ կը մասնաւորի, չեմ կրնար առանց շնորհակալութեան յիշել իմ և բազմաթիւ ծնողաց կողմանէ, Թաղիս պատուարժան Թաղ. Խորհրդոյն այն բարեացակամ աջակցութիւնն որով բարեհաճեցաւ քաջալերել սոյն օգտակար հաստատութեան վերաբացումը։

Մասնաւոր շնորհակալութիւն նաեւ առ Ցակոբ էֆ. Էօլլեան որ բարեհաճեցաւ յանձն առնել այն մեծամեծ զոհողութիւններն զոր կը պահանջէ այսօրինակ օգտակար հաստատութիւն մը։

Բայց շնորհակալութեան այս պարտականութեան կատարմամբ, չի կարծուի թէ ամեն բան կ'աւարտի և գործը ինքնին յառաջ կ'երթայ․ հոս, այս կէտէն կ'սկսին մեր, ծնողաց գլխաւոր պարտաւորութիւնք․ պարտաւորութիւն՝ մեր մանկանց առաջին կրթութեան մեծ գործը ըմբռնելու, պարտաւորութիւն՝ այս մեծ գործը ստանձնող հաստատութեան՝ Մանկապարտէզի յարգը գիտնալու․ Վերջապէս, պարտաւորութիւն՝ այս հաստատութեան յարատեւութիւնը ապահովելու գործքով և սրտով։

Եթէ Մանկապարտէզի դրութեան օգտակարութիւնը ըմբռնել եւ առաջինը զայն հիւրընկալել կրնայ փառք մը համարուիլ (եւ արդարեւ մեծ փառք) մեզ, Գատը-Գիւղցիս, ունեցանք այդ փառքն եւ ուրիշ թաղեր մեր օրինակին հետեւեցան․․․ բայց թէ այդ փառքը չի նսեմացնելու համար ըրի՞նք կամ ուզեցի՞նք ընել, ինչ որ արժան էր, զայդ քննելու տեղը չէ, բայց ինչ որ ակներեւ է, եւ զայս ցաւ ի սիրտ կը տեսնեմ, սա է թէ՝ մինչդեռ մեր Մանկապարտէզի մէջ հազիւ 2—3 շաբաթը անգամ մը երախայ մը կ'աւելնայ, անդին, ուրիշ թաղերու մէջ, 2—3 շաբաթը անգամ մը նոր Մանկապարտէզ մը կը բացուի․․․ չ'ա՞րժէր որ բարի նախանձ մը— չ'ըսեմ արժանապատուութիւն—խթանէ զմեզ գէթ մեր մրցակիցներու (ըստ որում դադրած են այլ եւս հետեւող ըլլալու) գործունէութեան հաւասարելու․ եթէ չենք կրնար գերազանցել։

Այո՛, քաջալերենք Մանկապարտէզը, խրկենք մեր մանուկներն հոն և միայն հոն և Պոլսոյ ուրիշ թաղերու օրինակ հանդիսացող Գատը-գիւղցիք գործքով ալ ցոյց տանք մեր օրինակելիութիւնը և չի թողունք որ միւս թաղեր տեղի գտնեն հետեւեալ չինկնող հարցումը փսփսալու մեր ականջին ի վար․․․

—Դեռ Վարպետ-Տո՞ւտու թէ Մանկապարտէզ։

Գատը-գիւղ ՄԻՀՐԱՆ ՃԱՊԵԱՆ

ԲԱՌԱԽԱՂ

Նախնեաց մի մտնար թէ շատ կը խօսիմ գաղղիերէն,— եւ կը ցաւիմ որ չեն սիրեր ինծ հետ խօսիլ հայերէն —Ցիւաղ մը չեմ, բայց ունիմ միշտ երկու գլուխ՝ երկուքն ալ պոչ—Կը սխալիս եթէ ըսես, խենթ է այս մարդ եթէ ոչ։— Հաճէ գլուխս թարգմանել զիս, այս օրերս շատ կը սիրես,—Առանց ինծի քու շէնքերդ բնակելի չի համարես,—երբոր պոչս արտասանես՝ արուեստի մը դուռ կ'ունենաս,—Ամենեւին չի խօսիր սուտ՝ ինծմով անձդ կը ճանչնաս։— Խեղճ փորիկիս թէ հարցնես, դերանուն մը հարկ է շինել, — Բան մ'ալ հիմայ միտքս եկաւ, գլուխս մարմնէս պէտք չէ բաժնել,—Զի կը կաղիմ, լեզուս փոխուի եւ զիս օտար բան մը գտնես,—Եւ այն ատեն զարդի համար զիս գործածել միայն ուզես։— Կարծեմ բաւէ թէ այսչափով դու զիս լուծել կարենաս,— Իբր նուէր ՊԱՏԱՍԽԱՆԴ Արեւելքէն կ'ստանաս։—

Դատրգիւղ Հ. Փ.

Պատասխանք կ'ընդունուին մինչեւ վաղը (չորեքշաբթի) իրիկուն։

ԱՌԱՋԱՐԿԻ ԼՈՒԾՈՒՄ

Անցեալ շաբաթ աւուր թիւով առաջարկուած խնդրոյն պատասխան ստացած ենք 48 անձերէ, երկու սեռէ։ Ասոնցմէ վեցը միայն յաջողած են ճիշդ լուծումը գտնել, Պ. Պ. Արմենակ Մըսըրեան, Կարապետ Սարաֆեան, Մարտին Սարաֆեան, Ցակոբ Գասպարեան Մ. Ալիքսանեան և տիկին Ճէրթրիւտ Տօպրաշեան (այս վերջինը անգլիերէն նամակաւ մը)։ Հետեւաբար, Պ. Ա. Մըսըրեան, որ առաջնութիւն ունի, կը ստանայ Պ. Միհրդատ Վ. Հ.ի կողմէ խոստացուած նուէրը, հովհանոց մը։

Լուծումն էր հետեւեալը․

Մտածէր եղար դու առաջարկել Պ. Միհրդատ
Առաջարկիդ ճիշդ լուծումն է միշտ երկու
հոգւոյ «հաշտ»։

Այսինքն ճիշդ լուծումն է հաշտուելն։ Մէկուն շարունակաբար երեքստորեան եւ միւսին շարունակաբար երեքստորեան հաստուածէն՝ առաջինը կը փոխանակի յօգուտ երկրորդին։ Պէտք է մէկը մէկը երեքական և միւսը երկուքական տայ, և մէկ մըն ալ փոխադարձաբար, որով կը ճշդուի այս հաշիւ, ապա թէ ոչ կարելի չէ լուծել։ Հետեւաբար պէտք է հաշտուին։

Հրատարակուեցաւ ՍՐԲՈՒՀԻ ՄԱՅՐԱՊԵՏ ԳԱԼՖԱՅԵԱՆԻ ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆ ի Գրիգոր Մարգարեան՝ մայրապետին լուսանկար պատկերով։ Գիրքին հասոյթովը շիրիմ մը պիտի կանգնուի բարեյիշատակ կնոջ գերեզմանին վրայ։ Այս նպատակի գրգիռ մըն է որ ամեն մարդ գնէ սոյն գրքոյկէն։ Կեդրոնատեղին է Զարդարեան գրատունը, կը գտնուի նաեւ ամեն գրավաճառաց քով։ Որբանոցին կնիքը չկրող օրինակներն անվաւեր են։ Գին 5 ղրուշ։ 393 12—20

ԼԱՆՕԼԻՆ
ՔՐԷՄ ՏԸ ԹՈՒԱԼԷԹ
ԼԱՆՕԼԻՆ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ այրուածոց կեղեքուածներու։
ԳԵՐԱԶԱՆՑ մորթի պահպանման համար, մանաւանդ մանուկներու մասին, և գոյնի պահպանման։
ԼԱՒԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ մորթի հիւանդութեանց և ընդդէմ արիւներթութեանց։

Կը վաճառուի ամեն դեղարաններու եւ դեղօրէից ու անուշահոտութեանց մթերանոցներու մէջ։

Գործակալ եւ ներկայացուցիչ ի Կ. Պոլիս
Մ. Ս. ՖՐԷՕՑԼԻԽ
Կալաթա, Մերթեգանի փողոց, Գրնաձեան խան։ 398

ԱԶԴ
ԲԻՒԶԱՆԴԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

Կ. Վ. Փալապանեան էֆ.է ստացանք իր «Տարժական տառեր»ը, զորս հեղինակը խոստացած էր նուիրել (Մանկական պարտէզ)ը գործածող վարժարաններուն։

Ներկայովս կը հրաւիրենք այդ վարժարաններուն Տեսչութիւնները դիմել Բիւզանդեան Գրատուն, Ղալաթիա, Սեղբոս խան, Թիւ 5, վերոյիշեալ տառերէն մէյմէկ հատ ձրի ստանալու համար։ 429 2—3

Ֆանթէզի Օսմանցալի հրատարակութիւնը պիտի շարունակուի։ Կը վաճառուի՝ ի Բերա, երաժշտական վաճառատուններն, ի Պոլիս՝ տպագրիչին քով, Ցովսէփեան, եւ ի Ղալաթիա՝ Ա. Տ. Զուհաճեանի սենեակն, Խավեար խան։ 430 2—3

ՑԱԿՈԲ ԳԱԲԱՄԱՃԻ
ՓԱՍՏԱԲԱՆ
([illegible])
LICENCIÉ EN DROIT
Գրասենեակ, Ղալաթիա, Խավեար խան, Թիւ 2
[Մեծ դրան վրայ]

Իւր երկարամեայ փորձառութեամբ, յետ տեսակցելուն, կ'ստանձնէ ԴԱՏԱՑԻՆ ամեն կարգի գործեր—քաղաքային, առեւտրական, պատժական և Շէրիի—և ՎԱՐՉԱԿԱՆ ամեն տեսակ խնդիրներ։

Փոխանորդութիւն ամսավճարի և տարեվճարի դրութեամբ։

Ցանձնառութիւն «գործադրելի» խնդրոյ առանց կանխավճարի։

Ամեն անոնք որ բարեյօժարին իւրեանց վստահութեամբ պատուել զինք, հաճին դիմել ի մասնաւորի,

Խորհրդակցութեանց համար, մինչեւ կէս օր, երեքշաբթի և հինգշաբթի։ Ուրբաթ, ձրի։ 405 9—10

ԱՊԱՌԻԿ ՀԱՅԹԱՅԹՈՒՄ ԳԻՐՔԵՐԸ
ՊԱՅՄԱՆՔ ՎԱՃԱՌՄԱՆ
Գիրքերը կը տրուի Փարիզի գնով

[illegible] և ասկից պակաս ամեն յանձնառութեան համար վճարումը պիտի ըլլայ ամսական

ՀԻՆԳ ՖՐԱՆՔ

Փոխադրութեան ծախքը գնողին վրայ է․ Մեզ հետ յարաբերութիւն չունեցող անձերէն կը խնդրուի որ երաշխաւորութիւն մը տան տեղւոյս վրայ։

Ա. Տ. ԶՈՒՀԱՃԵԱՆ
Ղալաթիա, 10, Խավեար խան, Ղալաթիա 10,
331

5

ԺԷՖ. ՏԸ ՔԱՍԹՐՕ ԵՒ ԸՆԿ. Տունը որ հաստատուեցաւ մեր հրապարակին վրայ, մասնաւորապէս պիտի զբաղի վիճակահանութեան գլխաւոր պարտաթուղթերու վաճառումով, որոց վճարումը պիտի կատարուի ամսէ ամիս փոքր գումարներով, այն պայմաններուն համեմատ որք ի մօտոյ պիտի երեւան յայտարարութեան մը մէջ։

Հրապարակ պիտի հանէ առժամեայ արժեթուղթեր որք պիտի պարունակեն, օրինակի համար․

1 Օսմ. պարտաթուղթ
1 Բանամայի պարգեւաւոր փոխառութեան պարտաթուղթ ՚ 1889։
1 Քրէտի Ֆոնսիէի պարգեւաւոր փոխառութեան պարտաթուղթը ամսական 10, 15, 20 եւ 25 ֆրանքի վճարումներով։

Վերջին վճարումին առժամեայ պարտաթուղթն ունեցողը անմիջապէս պիտի ընդունի բուն պարտաթուղթերը որք կը կրեն առժամեայ պարտաթուղթին համապատասխան թիւերը։

Առաջին վճարումէն սկսեալ մինչեւ վերջինը, արժէտէրը պիտի մասնակցի պարտաթուղթերուն վրայ տեղի ունենալիք վիճակահանութեանց բոլոր հաւանականութիւններուն։

Հետեւապէս ԺԷՖ. ՏԸ ՔԱՍԹՐՕ ԵՒ ԸՆԿ. Տան բոլոր հանումները կրկին նպատակ ունին․ խնայասէր դասակարգերուն դիւրին ընծայել պարտաթուղթերու գնումը եւ խնայողութիւնը յատկացնել կարեւոր պարտաթուղթերու վիճակահանութեանց, աղբիւր մեծ հարստութեան։

Այս պայմաններով՝ հասարակութիւնը պիտի փութայ գնահատել ԺԷՖ. ՏԸ ՔԱՍԹՐՕ ԵՒ ԸՆԿ. Տան այս նախաձեռնարկը։

Ամեն տեղեկութեանց համար դիմել,
17, Մերթեգանի փողոց, Ղալաթիա։
413 4—8

ԻԼԱՆ ՓԱՊՐ ՍԷՐԱՄՔԷՐԻ

Մա գարագ սիւրահի ատէտ 124, պէհէրի 10 ղրուշ 2 բարա․ պարտագ ատէտ 248, պէհէրի 1 ղրուշ․ մասլն քէֆչէ, ատէտ 62, պէհէրի 4 ղրուշ․ սօֆրա բուչխաճսի չիֆթ 62, պէհէր արչունը ճէտիտի 9 ղրուշ

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարընտա Թէալիմ օլունմագ իւզրէ մէվգուֆ միւնագասատա գօնուլան պալատէ մադրագգամ էշեա փիյաթը մուրագգամ էլէր իլէ Թալիպի էօհտէյսինտէ օլուպ քեանունը սանինին 27ինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասասը պիլ իճրա մէզգիւր կիւնտէ գարարը գաթիի վիրիլէճէկինտէն իթասընա վէ իրթէսի կիւնի 100տէ 5 Թէմինատիլէ Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի իլէվազըմ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 13 2–3

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

322

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,695,969
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 2,650,872

ՆՈՐԹՀԷՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4 056 9
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 1,076,800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած [illegible] առատաձեռնութեամբ մեծ [illegible] ապահովագրողաց կրնան վստահաբար [illegible]։ Նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ [illegible] 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտաւէտ պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 [illegible] սենեակներն, առ. **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** [illegible] վերոյիշեալ երեք **Ընկերութեան**

THE ECONOMICON ΤΕΙΟΝ ΕΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ
MARQUE DEPOSÉE

Ամեն անոնք, որք կ'ուզեն Ճավայի և Չինու ճշմարիտ թէյ խմել, պէտք է դիմեն Կ. Պոլիս, Պաղչէ-Գաբու, Ճէլալ պէյ խանի կից թիւ 10 ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ և ԻՍԱ-ԳՈՒԼԵԱՆ վաճառատունը, որու զանազան տեսակ թէյեր թէ' տեսակի ազնուութեան, թէ' ճաշակի և հոտի անուշութեան և թէ' գիներու աժանութեան կողմանէ անհամեմատելի են։

Ցիշեալ վաճառատան թէյերը Թուրքիոյ բոլոր թէյավաճառաց քով կը գտնուին ի վերեւ դրուած մարքայով, որու կեղծերը ելած ըլլալով պէտք է զգուշանալ։ 342 49—50

ԴԻՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻ

Տեղերը ակերի ջերմային հիւանդութեան, այսինքն' որ անհետ բազմադրութիւն մի է զուտ բուսերէներաց, է դառնահամ և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարման, որ յառաջ կու գան ճախճախուտ վայրերու ջերմոտ կլիմայէն ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ազդեցիկ առողջ յատկութիւնն երաշխաւորեալ է Նորա անհամար արդիւնքը առողջ գիտութեան։ Այս ֆիզիքական խանգարութիւններն յառաջ կու գան օդին մէջ լողացող թունաւոր անձեռնարկելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն կարգն և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և [illegible] գեր, և արեան թունաւորումն. որոց առ անուններէ նշանաւոր են. ջերմ և տարուբ, թաքուն ջերմ, պարբերական ջերմ, ընդհատեալ ջերմ, մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր աճեցուցիչ ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ մախճախուտուբերեալ վայրերէ մահաբեր նիւթեր, կամ բաց ազդանշներէ և ականներու ծակերէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Ակերի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այդ թունաւոր նիւթոց կա[illegible] [illegible] ազդեցութիւնն գուցէ կը գտնէ զայն մարմնոյն մէջէն, որով գար է ամենուն առաւելապէս անվտանգ և անխոտ է և օգտակար առողջ, միայն թէ տրուած հրահանգի համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և Նկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ։ 350

COMP. RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ, ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 25,6 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 26 7 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէոսի ճամբով,
Դշ. 27,8 Օտեսայի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 27/8 Սուրհանդակ դէպի Փոքր Ասիոյ Նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում առաւօտեան ժամը 11ին։
Եշ. 28/9 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Ազդ. —Յունվ. 26/7, երեքշաբթի օրը կ'ուղղուին դէպի Սուրիոյ Նաւահանգիստները մեկնող ու, պիտի Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիփոլի Պէյրութ, Եաֆա, և Բօր-Սայիտ գացող շոգենաւուն 12

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՆԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիա և Պոլսոյ միջեւ կանոնաւոր երթեւեկութիւն

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղիով ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և մեծ ուղեւորութեան

Նաւուղիէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ՐԸՊԻՆ
5 Մահմանէ Սիթէ Ֆրանսէզ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

PAPIER FAYARD ET BLAYN

Սպեղանման Թուղթ Ֆայեար եւ Պլէյն, կէս դարու յաջողութիւն։ Փերազանց դեղ ի բուժումն հարբուխի, կուրծքի բորբոքման, յօդացաւի, ցաւերու, մկնացաւերու, վէրքերու, լորտաքին ընտիր դեղ ընդդէմ կոշտերու եայլն։ Կը ծախուի բոլոր դեղարանաց մէջ. Ուշադրութիւն պահանջել։

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Ս. ՇԹԱՅՆ

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ՀԱՆԴԵՐՁՆԵՐՈՒ

Մարդոց, Տղոց, Կանանց, Օրիորդաց և փոքրիկ աղջկանց համար

Քարաքէօյի հրապարակը, թիւ 20, մեծ վաճառատուն Պորսաի և Եէնի Ճամի փողոց, թիւ 8, Թիւնէլին մօտ։ Աշնան եւ ձմրան եղանակներուն համար մեծաքանակ հանդերձներ բերուած են ՄԱՐԴՈՑ, ՄԱՆՉԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ ՀԱՄԱՐ

Վերջին նորելուկէ ձեւերուն այնքան ճոխ և բազմազան մեկ ընտրութեամբ որ սքանչացուցիչ պիտի առթէ որչափ ընտիր ճաշակի, տեսակի և դիմացկունութեան նմանապէս ալ հանդերձներ և գնոց չափազանց աժանութեան կողմէ։

Կանանց, օրիորդաց և փոքր աղջկանց զգեստներու ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՑԻՒՂԵՐ որք կը պարունակեն մեծաքանակ մանթօներ, ռաքիոններ, ըեըլըռիններ (ժաքէթէզ) մետաքսեայ աստառով և առանց աստառի, սալոնի զգեստներ, ուղեւորութեան մանթօներ, անջրանցիկներ, երկար և կարճ վիզիթներ, թաւշապատ և մուշտակաւոր ժաքէթներ, մուշտակաւոր ռոտինկոտներ, ինչպէս նաեւ մեծ մեծերք օրիորդներու, փոքր աղջիկներու և մանուկներու համար, ամենաընտիր ճաշակով և վայելչութեամբ։

Գիները շարժմանց կերպով հաստատ են 354

OREZZA

Հանգային ջուր երկաթախառն բթուածով, ամենէն հարուստ երկաթի եւ ասիտ քառպոնիքի մասին:
ԱՅՍ ՋՈՒՐ ՄՐՑԱԿԻՑ ՉՈՒՆԻ
ՍՏԱՄՈՔՍԱՑԱՒԵՐՈՒ—ՏԵՆԴԵՐՈՒ—ՔԼՈՐՈԶԻ—ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԵԱՆՑ
ԵՒ ԱՐԵԱՆ ՆՈՒԱԶՈՒԹԵՆԷ
ԾԱՌԱՅ ԵՆԱՑ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ԲՈՒԺՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԴԱՐՈՒՍ ՄԵԾ ԳԻՒՏԸ

ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՈՏԻՆՈ արագապէս կը բուժէ Երիկամանց, Ոդնածուծի հիւանդութիւնները, Ինֆլուէնզան, Անարիւնները, ծիւրեալները, և այլն։ Կ'երիտասարդացնէ և կեանքը կ'երկարէ։ Ու կայ ես վերանորոգիչ տարր մըն է. արտակարգ զօրութեամբ և աննման առատութեամբ նոր արիւն մը կու տայ։ Ձգասակար հիւթ մը չպարունակելով, ամեն տարիքի մէջ կրնայ գործածուիլ, առանց ո եւ է վտանգի։

Շիշը 20 Փրանք. ի Փարիզ, Սէն Լազար փողոց, Թիւ 7, վարչութեան կեդրոնատեղիէն խնդրել Տքթ. Ժիւլ Լաֆաժի տետրակը, պատկաւոր Փարիզի բժշկական Համալսարանէն. այդ տետրակը պիտի ղրկուի ձրիապէս և առանց ծախքի։

Ի Կ. Պոլիս կը վաճառուի Բոնկօւէի Բրիտանական դեղարանը։

ՃՇՄԱՐԻՏ

ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX

ԵՒ ՀԱԼԱԾԱԿԱՆ ՋՈՒՑԻՆ, ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ԸՍՏ ԴԵՂԱՏՈՄՍԻՆ **D. GUILLIÉ**
Ի ՁԵՌՆ ՏՈՔԹՈՐ **PAUL GAGE FILS**, ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԴԵՂԱԳՈՐԾԻ
Միակ տեղի այս դեղին, 9, rue de Grenelle — St — Germain, à Paris

[illegible]

Դինն ի Թուրքիա. շիշը 6 Ֆր. կէս շիշը 3 Ֆր. 50
ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ ԱՄԵՆ ԴԵՂԱՐԱՆԱՑ ՄԷՋ

NORTH BRITISH RUBBER Co. LIMITED TRADE MARK EDINBURGH

ՔԱՈՒՉՈՒԿ ՄՈՒՃԱԿ

(ԼԱՍԹԻՔ)

(ԵՒ ՄԱՆԹՕ ՄՈՒՇԱՄԱ

ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ՐԻՊԸՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Մայրաքաղաքիս մէջ երկար ատենէ ի վեր ճանչցուած է, թէ մեր քաուչուկ մուճակները կը գերազանցեն հրապարակին վրայ գտնուածները թէ' իրենց ճաշակաւ եւ թէ հաստատուն զուտ կաւչուքերքէ շինուածքով։

Այս անգամ մեր յաճախորդաց փափագանաց համեմատ ընտիր բրդեղէն կերպասէ եւ զուտ կաւչուքերքէ շինուած խիստ ձեւաւոր և դիմացկուն մանթօ բերել տուած ենք։

Ինչպէս գործարանիս մուճակները նոյնպէս մանթօները ուրիշ գործարաններու շինուածին 2-3ը կը հինցունէ եւ մէջը բնաւ ջուր չառներ։

Մեր մուճակներուն ներսի կողմը, կշիռ մը' եւ դուրսի կողմը առիւծի պատկերը դրոշմուած է, եւ կը վաճառուին բոլոր քաուչուկ մուճակ ծախողներու քով։ իսկ մանթօները օծիքին ներսի կողմը կը գտնուի առիւծի եւ կշիռի նշանները, և կը ծախուի ի կեդրոնատեղին', ինչպէս նաեւ ի Զմիւռնիա Արաստա չուկան, Հանըմզատէ Րիֆաթ էֆ.ի քով և ի Սելանիկ պեղեսթէն Շուկան գափաֆ Աչմէտ Մէմիշ Օղլուի քով։ Կեդրոնատեղին է, Կ. պոլիս, պահճէ Գափու Գօժաման օղլու խան դրան կից Թիւ 1 մթեանոցը։ 226

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՑ

Ութ օրը երկու անգամ կը բանին Լիվերփուլ և Ասիական դիճա

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնո
Ումպրիա	7718	Գարալէնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Գոթնիա	4531
Սէրվիա	7391	Սամարիա	3574
Աւրանիա	7268	Մարաթոն	2408
Բավոնիա	5587	Ալկէա	2393
Սեֆալոնիա	5517	Սարակասա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սէթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալեպպօ	2143	Թրինիտատ	898
Քէտար	1876	Մարոգգօ	1855
Շէբպաւրկ	1614		

Դիմել առ **ԹՈՄԱՍ Չ. ՃՈԼԻ** գործակալ
Thomas C. Joly
Ալիքսիանտիս խան Թիւ 401
17 Ղալաթիա

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերփուլ և Միջերկրականի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քառնաքօս	4200	Սֆինքս	3000
Ֆերօս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նեֆթիս	3000
Սեսոստրիս	3250	Բերօս	3000
Թիպզ	3250	Լոթիւս	800
Մաքեդոնիա	3250	Օլինթաս	800
Մարիօթիս	3250	Սերփիլ	700

Դիմել առ Ճ. Վ. ՎԻԹՕԼ և Ընկ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
292 [illegible] Ճէյմս Ադրիէ Լիվրբուլ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ՍՏԵՓԱՆԱՔԻ Կ. ՊԵՃՄԱՃԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Ղալաթիա, Մէրճէ խան, Վօյվօտա փողոց Թիւ 2

Մեր դրամատունը կ'ընդունի առեւտրական կամ սեղանաւորական ամեն ձեռնարկ ի մայրաքաղաք եւ օտար երկիրներ, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով բաժնեթուղթի վրայ փոխատուութիւնք գանձմունք աստ և յօտար երկիրս, վճարում տոկոսի կտրոններու եւ պանքատոմսերու, ի հրամանի ստակեր կը յանձնէ մեծ և փոքր Ցունաստանի, Եւրոպիոյ եւ Թուրքիոյ վրայ։ Եւրոպական տէրութիւններէն երաշխաւորեալ վիճակահանութիւններու պարտաթուղթեր թէ կանխիկ թէ ամսական 20էն 100 ղրշ. վճարումներով եւ ամէն դիւրութիւնք յաճախորդաց վիճակահանութեանց եւ չահերու գանձման քոնթրոլին։ Ի ստորեւ նշանակեալ պարտաթուղթերէն ամեն գնող առաջին վճարումէն տէր կ'ըլլայ պարտաթուղթին՝ պաշտօնագրով մը որուն կը միանայ պարտաթուղթին թիւը կրող նամակ մը և այդ թուականէն իրաւունք կունենայ ամեն վիճակահանութեան, և թիւն ելնելուն պէս իրաւունք ունի իր շահած գումարին ամբողջական վճարման։ Գնուած բաժնեթուղթին տոկոսները գնողին կը վերաբերին առաջին վճարումէն իսկ։ Աւելորդ է պարզել բոլոր առաւելութիւնն որ յառաջ կու գայ պարտաթուղթեր գնելու այս միջոցէն այն անձանց համար որք ամիսը փոքր դրամներ ունին տրամադրելի։ Եւ որք օգտաշարապէս և երաշխաւորութեամբ կարող են ի կիր առնուլ իրենց փոքր խնայողութիւնները՝ յոյս ունենալով հարստութիւն շինել առանց զոհողութեան։ Միակ միջոց կարենալով ամիսը 20էն 100 ղրշ. տրամադրելի ընել պարտաթուղթերու գնման համար, առանց վնասու, նոյն իսկ եթէ բախտը նպաստաւոր չըլլայ ժամանակէ մը ետք կը միրացուի տոկոս բերող պարտաթուղթի մը, 200էն 500 Ֆր. դրամագլխոյ մը։

387

ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹՆ	Տարեկան վիճակահանութեանց թիւը	Մեծ թիւերուն գումարը		քուփոնին տարեկան վճարումը	
Յունաստանի Ազգ. Պանքան 4 %	3	Թիւ 27,	Ֆր. 300,000	Ֆր. 16	ղրշ. 100
Քրէտիթ ֆոնսիէ տը Ֆրանս 3 %	6	,, 594,	,, 1,060,000	,, 15	,, 100
Անփրէօն քօմիւնալ Փարիզի 3 %	4	,, 352,	,, 1,500,000	,, 12	,, 100
Քրէտի Ֆոնսիէ Եգիպտական 3 %	12	,, 312,	,, 1,500,000	,, 7.50	,, 50
Քրէտիթ ֆոնսիէ տը Ֆրանս անտոկոս	2	,, 444,	,, 314,000	,, 7. 5	,, 20
Անփրէօն Քօմիւնալ Պրուսէլ քաղաքին	6	,, 141,	,, 295,000	,, 2.50	,, 20
Օսմ. պարտաթուղթ անտոկոս	6	,, 300,	,, 3,600,000	,, ...	,, 20

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԵՒ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՀԱՍՏԵՂԻ ԿԱՐԱՍԵԱՆՑ

ՀԻՄՆԵԱԼ
ԼՕԺԻՆ ՍԱԲԱԲՈՐ ՊԷՅԻ ԿՈՂՄԷ

Բերա, Սաքըզ Աղաճ փողոց Թիւ 21, Լիւքսէնպուրկի բաղանեաց մօտ
Կալաթա, Վօյվօտա փողոց, Կիւմիւշճիւ խան, Ֆրանսական նամակատան դէմը

Եթէ ունիք նիւթ մը վաճառելու հանրային աճուրդով կամ սակարկութեամբ.
Եթէ կուզէք օգտուիլ լաւ առիթներէ.
Եթէ պէտք ունիք ծախու նիւթերու վրայ կանխավճարներու.
Եթէ կուզէք ամենայն ապահովութեամբ աւանդ դնել կարասիներ, արկղներ, ծրարներ, դաշնակներ, պատկերներ, կառքեր, արծաթեղէնք եւ ապրանքներ.
Եթէ ունիք ծրարումներ, առաքումներ, մաքսէ հանելիք ապրանքներ.
Եթէ կուզէք ծախել կամ գնել անշարժ կալուածներ.
Եթէ կուզէք վարձու տալ ձեր տուները կամ յարկերը.
Եթէ կուզէք տուներ կամ յարկեր վարձել.
Եթէ կուզէք օգտակարապէս մատակարարել ձեր անշարժ կալուածները.
Եթէ կուզէք ապահովագրել ձեր շարժուն և անշարժ կալուածները լաւ պայմաններով.
Դիմեցէ՛ք վերոյիշեալ վաճառատանն

Ծանօթ. — Վաճառատան կանոնագիրը հասարակութեան տրամադրութեան տակն է։ 227

ՇԻՐՔԷԹԻ ՀԱՅՐԻՅԷ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1892 Յունվար 20էն սկսեալ մինչև փետրուար 15

(Բացի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերքէն կամուրջ իջնող շոգենաւոց ժամերը

Ժ. Վ.

1 40 Եէնիմ. Մէգր. Պէյ. Թարբ. Եէնիք. Պոյաճ. Ռ. Հիսար (Ռ. Հիս. էն շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) 37
2 45 Ռ. և Ա. Գավաղ Եէնիմ. Մէգարբ. Պէյք. Թարապ. Պէյգօզ և անկից Ասիական եզերքներէն մինչեւ Գանտիլլի և Օրթաք. պիտի հանդիպի։ (Գանտիլլիի շոգ.ին պիտի հաղորդակցի]. Ուրբաթները Օրթաք.է զատ Վանիք. Չէնկլք. Պէյլրպ. Գուզկ. Պէշիկթաշ. 19
2 20 Եէնիմ. Մէգար. Պէյիւք. Թարապիա Եէնիք. (Եէնիք. շոգ.ին կը հաղորդակցի). 39
2 50 Եէնիք. Սթէն. Միրկ. Պոյաճք. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիկթաշ 28
3 20 Եէնիմահալլէէն Մէգար. Պէյիւքտ. Թարապիա Եէնիք. Սթէնիա Միրկ. Պոյճ. Ռ. Հիսար. [Ռ. Հիսարի շոգ.ին կը հաղորդակցի. ուրբաթ օրերը Պէպէք Արնքէօյ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիկթաշ 38
4 15 Եէնիմ. Մէգար. Պէյք. Թարբ. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար. Պէպէք. Պէշիք. ուր. օրերը Արնվք. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 33
5 45 Եէնիմ. Մէգր. Պէյիւք. Թարբ. Պէյքօզ Եէնիք. Սթէն. Գանլճ. Պոյաճք. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Պէյլ. Օրթաք. Պէշիկ. 42
7 — Եէնիմ. Մէգար. Պէյիւքտ. Թարապ. Պէյգօզ Բաշչ. Եէնիք. Միրկ. Գանլճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնաւ. Չէնկէլք. Պէյլէր. Օրթաք. Գուզ. Պէշիք. Իւսկ. 42
8 — Ա. եւ Ռ. Գավաղ Եէնիմ. Մէգար. Պէյք. Թարապ. Եէնիք. Սթէն. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնաւ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիք. 19
10 15 Ա. Գվք. Պէյ. Թարապ. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնաւ. Օրթաք. Պէշ. 33

Եէնիքէօյէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

1 45 Եէնիք. Սթէնիա Միրկ. Պոյճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնաւ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիք. 32

Պէպէքէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

1 45 Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիք. 34
2 15 Պէպէք Արնաւ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. 32
2 40 Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիկթաշ 21
2 30 Օրթաք.էն ուղղ. կամուրջ [բացի ուր. է] 23
3 15 Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 28
3 45 Պէպէք Արնաւ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք. 37
4 25 Օրթաք.էն ուղղ. կամուրջ. բացի ուր.է 19
4 20 Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիկ. Գալաթա. բացի ուրբաթէ 32
5 — Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. բացի ուրբաթ օրերէ 34
5 45 Պէպէք. Արնվ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիք. 37
10 15 Պէպէքէն ուղղակի կամուրջ ուր.ները 20 վայրկեան առաջ 38

Ասիական եզերքէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

1 40 Վանիք. Չէնկլ. Պէյլր. Գուզկ. 33
1 45 Պէյգօզ Բաշչա. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Օրթք. (Գանտլ. պիտի հղրդկցի.) (Ուրբաթները բացի Օրթաք.էն Վ.անի. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ.) 23
2 20 Պէպէք Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզ. Պէշիք. [բացի ուրբաթէ]. 42
2 15 Պէյգօզ Բաշչա. Եէնիք Գանլճ. Պոյճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չէնկ. Պէյլ. Օրթ. Գուզ. Իւսկ. Պէշիք. Գալ. 25
3 20 Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկլ. Պէյլր. Գուզկ. Պէշիք. 34
3 30 Պէյգօզ Բ. Պաշճէ Չուպ. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Օրթաք. [Գանտիլլիի շոգ.էն կը հաղորդակցի. ուր.ները բացի Օրթ.է Վանիք. Չէնկէլք. Գուզկ. Պէշիք. 19
4 25 Գանտլ. Վանիք. Չէնկլք. Պէյլէրպէյ Գուզկ. Իւսկ. բաց ի ուրբաթէ 39
4 45 Պէյգօզ Բաշչաջ. Չուպ. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտ. Պէշիք. (Գանտիլլիի շոգենաւին կը հաղորդակցի. ուրբաթները Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. պիտի հանդիպի) 23
5 25 Գանտ. Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գզկճ. Պէշիք. [բացի ուրբաթէ] 28
7 — Միրկ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չէնկ. Պէյլ. Օրթք. Գուզկ. Պէշիք. Իւսկ. (Հինգշ. օրերը Օրթ. և Պէշ. չհանդիպիր) 25
9 — Պէյ. Թարբ. Պէյգ. Բաշչա. Չուպ. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ. 32
10 10 Պէյգօզ. Գանլ. Ա. Հիսար Չէնկլ. Պէյլ. Պէշք. Իւսկ. [բացի ուր. է 34
10 15 Գանտիլլիէն ուղղ. կամուրջ. 23
11 — Կանլըճ.էն ուղ. կամրջ. (բացի ուր.) 28
11 — Չէնկէլք.էն ուղղակի կամուրջ բաց ի ուրբաթ օրերէ 22
11 55 Գուզկ. Իւսկ. բացի ուր.է 11

(Բացի կիրակի օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եզերք ելնող շոգենաւոց ժամերը

2 30 Պէշիք. Օրթք. Արնվ Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարբ. Պէյք. Ա. Գավաղ. 33
3 20 Պէշիք. Օրթաք. Գուրչ. Արնվաք. Պէպէք Ռ. Հիսար բացի ուրբ.է 32
4 10 Գալաթ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթաք. Չէնկլ. Պէյլ. Արնվ. Գանտլ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլճ. Միրկ. Եէնիք. Չպչ. Պէյգ. Թարապ. Պէյ. Մէգրբ. Եէնիմ. 22
4 — Պէշիք. Օրթ. Գուրչ. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար. Պոյաճք. Սթէն. Եէնիք. Թարբ. Պէյիւքտ. Մէգարբ. Եէնիմհլ. 42
5 15 Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթաք. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Պէպէք Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլ. Միրկ. 25
6 — Գալաթ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնաւ. Պէպէք. Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Պէյգօզ. Թարապ. Պէյիւքտ. Մէգալ. Գավաղներ 19
7 — Պէշիք. Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ռ. Հիսար Պոյճ. Գանլ. Եէնիք. Թարբ. Պէյք. 32
8 10 Պէշիք. Օրթ. Արնաւ. Պէպ. Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարբ. Պէյ. Մէգար. Ա. Գավաղ. 33
9 45 Պէշիք. Օրթաք. Գուրչ. Արնվ. Պէպէք, Պէպէքէն Եէնիմ. գացող շոգ.ին հետ կը հաղորդակցի, ուր.ները 20 վայրկեան առաջ պիտի մեկնի. 38
10 5 Պէշիք. Պէպէք Ռ. Հիսար Պյաճ. Միրկ. Սթէն. Եէնիք. Թարապ. Պէյք. Մէգարբ. Եէնիմ. (ուր.ները 10 վայրկեան առաջ). Օրթաք Գուրչ Արնաւ. 39
10 45 Ռ. Հիսար Պոյաճ. Միրկ. Սթէն. Եէնիք. Թարբ. Պէյիւքտէրէ Մէգար. Եէնիմ. (ուրբաթները չիկայ) 19
11 20 Եէնիք. Թարբ. Պէյ. Մէգր. Եէնիմ. 38
11 35 Պէպէք Ռ. Հիսար Պոյաճ. Միրկ. Սթէն. Եէնիք. 28

Կամուրջէն Արնաւուտքէօյ եւ Պէպէք ելնող շոգենաւոց ժամերը

3 10 Կամուրջէն ուղղ. Պէպէք բացի ուր է 37
4 25 Ուղղ. Պէպէք բացի ուրբաթէ 31
5 10 Ուղղ. Պէպէք, ուր.ները ժամ 5ին Պէշիք. Օրթ. Գուրչ. Արնվ. Պէպէք 37
10 35 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնաւ. Պէպէք Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլճ. Միրկ. Եէնիք. Բ. Պաշճ. Պէյք. բացի ուր.է 25
11 15 Գալ. Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնաւ Պէպէք Ռ. Հիսար. Պոյաճքը Եէնիք. 32
11 45 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պէպէք 2
12 15 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. 33

Այս շոգ. օդը գէշ եղած ժամանակ մինչև Գուրչ պիտի երթայ։

Կամուրջէն Ասիական եզերք ելնող շոգենաւոց ժամերը

2 40 Ուղղ. Ա. Հիսար. 31
3 15 Իւսկ. Գուզ. Պէյլ. Չէնկէլք. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլճ. Բ. Պաշճէ, Պէյգօզ Չըպուքլը 23
3 45 Կամուրջէն Հիսար Գանտ. բաց ի ուրբ. է 39
4 45 Ուղղակի Գանտլ. բացի ուր.է 32
8 45 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ Գանտլ Ա. Հիսար Գանլճ. Բ. պաշճէ Պէյգօզ բացի ուրբաթէ 34
9 30 Պէշիք. Գուզկ. Պէյլր. Չէնկլ. Վանիք. Գանտլ. 28
10 20 Պէշիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլճ. Չուպ. Բաշչ. Պէյք. Մէգարբ. Ռ. Ա. Գավաղներ. 37
10 30 Պէշիք. Պէյլր. Չէնկ. ուր. օրերը Իւսկ. Գուզկ. Արվ. Գանտլ Ռ. և Ա. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Պէյիւք. 2
10 40 Իւսկ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ) 28
11 — Պէշիք. Գուզկ. Պէյլր. Չէնկէլքէօյ Վան Գանտ. Պէպէք (ի Գանտլ չպիտի հաղորդակցի ուրիշ շոգենաւի հետ (Ուրբ. օրերը Իւսկ. պիտի հանդիպի) 42
11 23 Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլճ. Բաշչ. Պէյգօզ (ուրբթ. Գուզկ) 23
11 35 Իւսկ. Գուզ. 11
11 45 Գալ. Գուզ. Պէյլ. Չէն Վանիք Գանտ. Այս շոգ. օդը գէշ եղած ատեն մինչև Վանիք. պիտի երթայ։ 34

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իւսկիւտարէն կամուրջ		Կամուրջէն Իւսկիւտար	
— —		— —	
— —		— —	
— —		— —	
— —	7 5	— —	7 10
— —	8 Պէշիք.	2 15 Պէշիք.	8 15 Պէշիք.
2 —	8 20 Վ.ասփ.	3 —	9 5
2 30 Պէշիք.	8 50 Պէշիք.	— —	9 50
3 —	9 30	3 15 Վ.ասփ.	10 15 Պէշիք.
3 30	10 — Ֆէրպ.	3 20 Պէշիք.	10 30 Ֆէրպ.
3 45 Ֆէրպ.	10 15 Պէշիք.	3 50	10 40 Գզկ.
4 10	10 40	4 45 Պէշիք.	11 —
4 40	11 — Գուզկ.	4 30 Ֆէրպօթ	11 30 Ֆէրպ.
5 — Վ.ասփ.	11 — Ֆէրպ.	5 10 Վ.ասփ.	11 35 Գզկ.*
5 30 Ֆէրպ.	11 20	5 45 Պէշիք.	11 50
6 —		6 15 Ֆէրպ.	— —
6 30 Պէշիք.	12 5	6 25 Պէշիք.	12 10

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն կամուրջ		Կամուրջէն Իւսկիւտար	
— —		— —	6 25 Պէշիք.
— —	7 — Պէշիք.	— —	7 10
— —	8 — Պէշիք.	— —	8 20 Պէշիք.
— —	8 20 Վ.ասփ.	— —	9 5
2 —	9 — Պէշիք.	2 15 Պէշիք.	9 45
2 40 Պէշիք.	9 30	2 45	
3 20	10 — Ֆէրպ.	3 25	10 15
3 45 Ֆէրպօթ	10 15 Պէշիք.	3 15 Վ.ասփ.	10 30 Ֆէրպ.
4 —	10 40	4 30 Ֆէրպօթ	10 40
4 40	11 Ֆէրպ.	4 40 Պէշիք.	11 30 Ֆէրպ.
5 30 Ֆէրպօթ	11 10	5 15 Վ.ասփ.	11 20
5 15	11 45	5 30 Պէշիք.	11 50
6 —	12 5	6 15 Ֆէրպ.	12 10

* Այս երթեւեկութիւն ուրբաթ շաբաթ և [illegible] Տօն օրերը տեղի չպիտի ունենայ։

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

3 — Հարէմէն Սալաճագ (բացի կիրակիէ) ուր. 3.30
4 30 » » (բացի ուր. է]
10 40 » » (բացի ուր. և կիր. օրերէ)
11 25 » » (ուր. և կիր. ժ. 10 45ին)
2 30 կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (ուր.ները 3 15ին բացի կիրակի օրերէ
4 — կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ բացի ուրբաթէ
10 10 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (Բացի ուրբաթ և կիրակի օրերէ]
11 10 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (կիրակի և ուրբաթ օրերը ժ. 10 30ին).

ԽԱՍԳԻՒՂԷՆ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱՍԸՄՓԱՇԱՅԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՎԱՐՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45 Խասգիւղէն Գասըմփաշա Սիրքէճի
5 30 Խասգիւղէն Սիրքէճի
10 — Խասգիւղէն Սիրքէճի
11 — Խասգիւղէն Սիրքէճի
4 30 Սիրքէճիէն Խասգիւղ
6 15 Սիրքէճիէն Գասըմփաշա Խասգիւղ
10 30 Սիրքէճիէն Խասգիւղ
11 30 Սիրքէճիէն Գասըմփաշա Խասգիւղ

Դիտ. — Օդը մրրկալից եղած ատեն, շոգենաւը [illegible] պիտի [illegible]։